GENEL-İŞ

EMEK

TÜRKİYE GENEL İŞÇİLER SENDİKASI İŞÇİLERİN SESİDİR YAYIN ORGANIDIR

15 EKİM 1979

SAYI: 348

ANDAŞ: "Ara rejim de, ara hükümet de faşist terörün ve baskının yoğunlaşmasını, artmasını sağlar"

Sendikamız Genel Sekreteri ve Koordinasyon Daire Başkanı **Ertan Andaş**, son zamanlarda yoğunluk kazanan **"ara rejim ve ara hükümet"** söylentileri üzerine yazılı bir açıklama yapmıştır. Andaş'ın açıklaması aynen şöyledir.

"Burjuvazi her köşeye sıkışmasında ülkemizde "ara rejimi" yönetiminin egemen olmasını plânlıyor ve kamuoyuna bunu kabul ettirmeye çalışıyor. Uzun bir süre önce çok uluslu sermayenin ülkemizdeki yandaşları ile birlikte geniş tabanlı hükümet önerisi; ara rejimine geçiş için en geçerli bir araçtır.

Kendilerini işçi sınıfının en büyük örgütü olarak gören Türk-İş Yöneticileri son günlerde, sözde ara rejimine karşı olduklarını anıcak, bir tarafsızın başkanlığında kurulacak olan bir ara hükümetine de, karşı olmadıklarını söylemektedirler. Sermaye ile içlidışlı olan bu uzlaşmacı kuruluşun yöneticileri, ara rejimin ve ara hükümetin halkımıza karşı uyguladığı baskı ve terörü unutmuş görünmektedirler. Ara rejimleri ve ara hükümetleri sürekli olarak işçi sınıfının demokratik hak ve özgürlüklerini kısıtlamıştır. Ülkemiz, yaşadığı ara hükümetler yönetiminde ağır ekonomik bunalımlara sürüklenmiş, tüm grevler ertelenmiş ve lokavtlar mısır gibi patlamıştır. Ülkemizin bugün içine düştüğü ekonomik bunalımın yaratıcıları da, Türk-İş'in savunduğu ara hükümetleridir.

Ara rejimi de, ara hükümet de faşist terör ve baskının yoğunlaşmasını sağlar ve arttırır. Geniş tabanlı diyerek halkımıza yurttutulmak istenen ara hükümet, sermayenin sömürüsünü arttırmak için bulduğu en uygun bir yönetim biçimidir.

Halkımızın ve işçi sınıfımızın çıkarlarına ters düşen ara rejimlerine geçişin en iyi aracı olan ara hükümetlerine, işçi sınıfının temsilcileri olarak kesinlikle karşıyız. Ara hükümetlerinin uyguladığı baskı ve terörü halkımız ve işçi sınıfımız unutmamıştır.

Ara rejimi ve ara hükümetin istemlerine karşı sürdüreceğimiz savaşım halkımızın ve işçi sınıfımızın çıkarları doğrultusunda olacaktır.

Ara rejimi yanlısı ve heveslisi olan kişilerden hesap sormak, işçi sınıfına düşen acil görevlerden birisidir."

YORUM

ARA REJİME OLANAK VERMEYECEĞİZ

Giderek derinleşen toplumsal bunalım koşullarında ve yaygın bir sıkıyönetim uygulaması altında yapılan 14 **Ekim seçimleri** sona erdi. Çok sayıda siyasal parti ve bağımsız aday kitlelerin önüne çıktı, oy istedi.

7 milyon seçmen ülke sorunları ve siyasal akımlar karşısındaki tercihini sandık başında oya dönüştürdü. Kuşkusuz bu seçimler doğrudan doğruya siyasal iktidarı belirlemek için yapılmadı. Fakat günümüz koşullarında seçimlerdeki oy dağılımı ülkenin geleceği bakımından önemli değişikliklere yol açabilecektir. Çünkü parlamentodaki iktidar-muhalefet dengesi kıl üstünde duruyor. Yüzer-gezer oylara dayanan bu hassas denge üzerinde kıran kırana bir iktidar savaşına doğru yol alıyor Türkiye. Enflasyon, işsizlik, yokluk ve faşist terör nedeniyle bunalan emekçi kitleleri daha da zorlu günler bekliyor.

Yaşadığımız bunalımların baş sorumlusu olan tekelci burjuvazinin ve gerici partilerin yeni politikası bellidir. Onlar, gücünü militarizmden alan bir zorba yönetimin özlemi içindedirler. Bugünkü CHP ağırlıklı Hükümetin yerine 12 Mart benzeri bir rejim tezgahlamaktadırlar. Demokratik kitle mücadelesini bastırmak, sendikal hak ve özgürlükleri budamak, toplumu susturmak ve işçi ücretlerini dondurmak, onların vazgeçilmez amacıdır. Anayasa değişikliği, geniş tabanlı hükümet ve ara rejim tartışmalarının altında yatan budur. Faşist terör bu amacı sağlamak için yaygınlaştırılmaktadır. Halkı bıktırmak, sindirmek ve eli sopalı bir yönetime ikna etmek için her tertibe başvurmaktadır egemen sınıflar. Tarihteki tüm gerici sınıfların sıkışınca başvurdukları bu oyun, ülkemizde de yeteri kadar açık oynanıyor; önümüzdeki

(Ardı 15. Sayfada)

SIKIYÖNETİM KARTAL GREVİMİZE İZİN VERMEDİ

Bugün için aradığı çareyi bulmuş gibi görünen Kartal Belediyesi işvereni fazla sevinmesin, hayâle kapılmasın. Günü gelecek ve Sıkıyönetim ergeç kalkacaktır. İşte o zaman göreceğiz el mi yaman, bey mi yaman?...

(Haberi Orta Sayfalarımızda.)

bu sayıda

Sözleşme haberleri (2. Sayfada),
Genel Kurullar (3. Sayfada),
Dünya Emekten Yana Dönüyor (4. Sayfada),
DİSK haberleri (5. Sayfada),
Daha fazla kâr, daha fazla kan (6. Sayfada),
Batılı kapitalist toplumlarda nüfus çöküntüsü (7. Sayfada),
Grevler (8-9. Sayfalarda),
Sendika Eğitimcilerinin Ders Notları (11. Sayfada),
İşçi sınıfı ve sanat (13. Sayfada)

SEÇİMLER YAPILDI...

(Haberi 10. Sayfada)

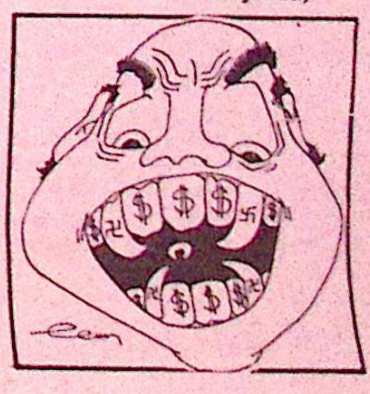

ÖRGÜN

Yozgat'ta sözleşme imzalandı "grev kararı" kaldırıldı

Sendikamızla **Yozgat** Belediyesi işvereni arasında, uzun bir süre önce başlatılan işyeri düzeyindeki toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin anlaşılmazlıkla sonuçlanması üzerine, bu belediyede grev hakkımız doğmuştu.

Sendikamız Genel Merkezince alınan grev kararının işverene duyurulması ve işyerlerinde askıya çıkarılmasından sonra, bekleme süresi içinde de görüşmeler sürdürülmüştür.

Ankara 2 No'lu Şube Başkanı **Ömer Çiftçi**'den aldığımız bilgiye göre, **9 Ekim 1979** sabahı saat **04.00**'de başlaması gereken grev, **8 Ekim** gecesi saat **03.00**'e kadar süren görüşmeler sonucu, anlaşmaya varılması ve toplu sözleşmenin imzalanması üzerine, başlatılmamış ve alınan grev kararı kaldırılmıştır.

Sözleşmeyle **Yozgat** Belediyesinde çalışan sendikamız üyesi işçilerin günlük ücretleri artırılmış, ileri ve üst düzeyde yeni sosyal haklar sağlanmıştır.

Antakya'da sözleşme imzaladık

Antakya Belediyesinde çalışan sendikamız üyesi işçileri kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalandı. İki yıl süreli olarak imzalanan sözleşme 1 Mart 1979 tarihinden başlayarak 1981 yılının Şubatında son bulacaktır. Antakya Belediyesi işvereniyle, sendikamız arasında imzalanan sözleşmeden, Antakya Belediyesinde çalışan sendikamız üyesi 333 işçi yararlanacaktır.

Toplu Sözleşmeler Dairemizden aldığımız bilgiye göre, Antakya Belediye Başkanlığı ile imzaladığımız sözleşme işyeri ve işkolu düzeyindedir. Yani, işyeri ve işkolu sözleşmeleri birleştirilerek bağıtlanmıştır.

İmzalanan sözleşmeyle, Antakya Belediyesinde çalışan DİSK Genel-İş üyesi işçilerin günlük ücretleri artırılmış, ileri ve üst düzeyde sosyal haklar sağlanmıştır.

İşçiler sınıf ve kitle sendikalarından örgütleniyor

İstanbul'da **Anadolu Fen Müdürlüğüne** bağlı, **Kartal Fen Amirliğinde** çalışan **Fen İcra** ve **Fen Müracaat işçileri,** sendikamızda örgütlendiler.

Üyesi bulundukları **Enerji-İş Sendikası**'ndan toplu olarak istifa eden işçiler, **DİSK Genel-İş**'te güçlerini birleştirdiler. Yukarıda belirtilen işyerlerinde çalışan ve daha önce **Enerji-İş Sendikası**'na bağlı olan işçiler, sendikamıza kayıtlarını yaptırırken şunları söylemişlerdir:

"Tümümüz, Enerji-İş Sendikasından istifa edip, DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'na üye olduk. İşyerimizde, Enerji-İş Sendikası'nın üyesi kalmamıştır. Bu nedenle Enerji-İş Sendikası'nın temsil tabelası indirilerek, Fen Amirliğine teslim edilmiştir. Bundan böyle DİSK Genel-İş Sendikası saflarında mücadelemizi sürdüreceğiz."

MEHMET ALİ BAL'I YİTİRDİK

İstanbul İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı Yedikule Havagazı Fabrikası işçilerinden, Sendikamızın ilk işyeri Baştemsilcisi, **Genel-İş**'in yiğit savaşçısı **Mehmet Ali Bal**'ı **"DAYKO"** muzu 29 Eylül 1979 günü yitirdik.

Yakınlarına, çalışma arkadaşlarına, tüm dost ve tanıyanları ile kederli ailesine ve sınıf kardeşlerimize başsağlığı dileriz.

Zahir KAYHAN
Şb. Başkanı

Oğuz Kantoğlu
Şb. Sekreteri

TRABZON SÖZLEŞMESİ

Sendikamız Genel-İş ile Trabzon Belediye Başkanlığı arasında, belediyenin çeşitli işyerlerinde çalışan üyemiz işçileri kapsamına alan toplu iş sözleşmesi imzalandı. İmzalanan sözleşmeyle, Belediyede çalışan Genel-İş üyesi işçilerin ücretleri artırıldı, ileri ve üst düzeyde yeni sosyal haklar sağlandı. Fotoğrafta, toplu sözleşmenin imzalanmasından sonra sendikamız yetkilileri, belediye yetkilileri ve işçi temsilcileri toplu olarak görülüyorlar.

Av. Hüseyin Özbek Hukuk, Songül Çelik Sekreterlik Bürosunda göreve başladı

Sendikamız Hukuk Bürosu çalışanlarına bir emekçi daha katıldı. 1 Ekim 1979'dan geçerli olarak Genel Merkez Hukuk Bürosu'nda göreve başlayan **Av.Hüseyin Özbek,** daha önce Maden-İş ve Çağdaş Metal-İş Sendikalarında çalışmıştı. Bu sendikalardaki görevinden ayrıldıktan sonra bir süre serbest olarak çalışmasını sürdüren Özbek, bundan böyle sendikamızda görev yapacaktır.

Öte yandan, Sekreterlik Bürosu'nda çalışan emekçi arkadaşlarımıza yeni bir emekçi daha katılmıştır. 15 Ekim 1979 tarihinden başlayarak Genel Merkez Sekreterlik Bürosu'nda göreve başlayan **Songül Çelik** on parmak seri daktilo yazmaktadır.

Genel-İş EMEK, her iki arkadaşımızı aramıza katılmalarından ötürü kutlar, kendilerine çalışmalarında başarılar diler.

15 EKİM 1979

ÖRGÜN

RİZE VE TRABZON ŞUBELERİMİZİN GENEL KURULLARI YAPILDI

Rize'de Ahmet KASPAR, Trabzon'da Musa DİNLER başkan oldu

Rize Şubemiz Birinci Olağan Genel Kurul'unu **25 eylül**'de yaptı. Şube Başkanlığına **Ahmet Kaspar** seçildi.

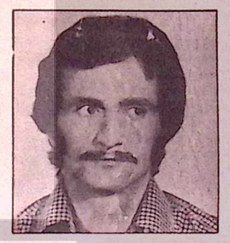

AHMET KASPAR

Kongrede, çoğunluğun bulunduğu saptandıktan sonra, Divan seçimi yapıldı. Divan Başkanlığına, Örgütlenme Daire Başkanımız **Belgüzar Can,** Başkan Vekilliğine Eğitim Daire Başkanımız **Ekrem Akkuş** ile 10. Bölge Merkez Şube Başkanı **Hasan Gürsoy** seçildiler. Yazmanlıklara ise, Ordu Şube Başkanımız **Zeki Yaşar Tiryaki** ve **Şenol Aydın** seçildiler.

Divan'ın oluşumundan sonra, Divan Başkanı **Belgüzar Can, Ülkemiz**in siyasal, ekonomik ve sosyal konumu üzerine bir konuşma yaptı. Daha sonra, Rize Belediye Başkanı konuk olarak söz aldı. Raporların okunmasından sonra görüşmeler yapıldı ve girişimci kurul aklandı.

Daha sonra seçimlere geçildi. Yapılan oylama sonucunda, **Genel-İş Rize Şube Başkanlığına Ahmet Kaspar** Seçildi. Yönetim Kurulu ise, şu arkadaşlarımızdan oluştu:

Ahmet Telci, Nurettin Turan, Nuri Kuk, Ravi Alcın, Mustafa Hut, Cevat Kutlu, Mustafa Çelik, Yılmaz Canca, Cemal Tasalan, Cahit Altuneli, Nihat Şentürk.

Rize Şubemizin Onur Kurulu'na **Refik Çınar, İbrahim Yazıcı, Refik Altıntaş, İlyas Çapaoğlu** ve **Sultan Hancı** seçilirken, **Hüseyin Şahinkaya, Uğur Orhon** ve **Temel Köseoğlu**'da Denitim Kurulu'nda görev aldılar.

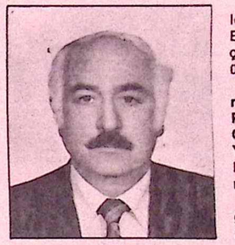

MUSA DİNLER

Sendikamız **Trabzon** Şubesi, 7. Olağan Genel Kurul'unu **7.19.79** günü yaptı. Kongre sonucunda, **Musa Dinler** Şube Başkanlığına seçildi.

Gerekli çoğunluk bulunduğunun saptanması üzerine çalışmalarına başlayan kongreyi, Şube Başkanı **Hasan Gürsoy** açtı. **Gürsoy** açış konuşmasında, yurt ve dünya sorunlarından söz etti. Ülkemizin içinde bulunduğu bunalıma değinen **Gürsoy,** çıkış yolunun, ancak emekçiden yana bir düzende olduğunu belirtti.

Açılıştan sonra divan seçimine geçildi. Yapılan oylama sonucunda, Divan Başkanlığına, Örgütlenme Daire Başkanımız **Belgüzar Can,** Başkan Vekilliğine Eğitim Daire Başkanımız **Ekrem Akkuş** ile Ordu Şube Başkanı ve Genel Yönetim Kurulu Üyesi **Zeki Yaşar Tiryaki** seçildiler. Yazmanlıklara ise, Rize Şube Başkanı **Ahmet Kaspar,** Örgütlenme Dairesi Uzmanlarından **A.Yılmaz Düzol** ve Ordu Şube Başkan Vekili **Şenol Aydın** seçildi.

Gündemin uygulanması ve saygı duruşundan sonra, konuklara söz verildi. İlk olarak CHP Milletvekili **Ertöz Vahit Suiçmez** söz aldı. Daha sonra sırasıyla **Töb-Der** adına **Mehmet Ezber** ve **Genç-Der** adına da **Adil Turan**' söz aldılar. Konuklar, çeşitli ülke ve dünya sorunlarına ilişkin görüşlerini belirttiler.

Raporların görüşülmesi bölümünde, **Cemal Aydın, Nazım Özer,** ve **Yılmaz Karaosmanoğlu** söz aldı. Konuşmacılar, şube çalışmaları konusunda eleştirilerini dile getirdiler. Eleştirileri yanıtlayan Şube Başkanı **Hasan Gürsoy,** eleştirilerin çalışmalara ışık tutucu nitelikte ve yapıcı olduğunu belirterek teşekkür etti. Daha sonra, kurullar oybirliğiyle aklandı.

Kongrede yapılan seçimler sonucunda Trabzon Şube Başkanlığına **Musa Dinler** seçildi. **Yönetim Kurulu** ise şu üyelerden oluştu:

Rahmi Yüce, Yılmaz Karaosmanoğlu, Vural Yılmaz, Piribey Çavdar, Aziz Baki Gürsoy, Aydın Güven, Arif Yılmaz, İbrahim Eroğlu, Ersin Karataş, A.Kadir Çaykara, Cemal Aydın.

Onur Kurulu: **Hasan Doğan, Mustafa Ezer, Ali Uzlu, Nezih Dinler, Osman Arslan.**

Denetim Kurulu: **İsmail Kadı, İbrahim Tiryaki, Ömer Kartal.**

Genel-İş EMEK, Rize ve Trabzon Şubelerimizin yeni yöneticilerine sınıf mücadelemizde başarılar diler.

VAN ŞUBEMİZE GİRİŞİMCİ KURUL ATANDI

Van Şubemize girişimci kurul atanmış ve yönetimde görev alanlar, görev bölümü yaparak çalışmalara başlamışlardır.

Van şubemizin yeni yöneticileri ve görevleri şöyle belirlenmiştir:

Başkan **Reşat Atacan,** Başkan Vekili **Selahattin Geçer,** Sekreter **İlhan Ece,** Mali Sekreter **Seyfettin Zırhlıoğlu,** Eğitim Sekreteri **Abdülrezzak Güler,** Yönetim Kurulunda üye olarak görev alanlar ise şunlardır: **Abdullah Tunç, Bedrettin Şevgin, Lütfi Samancı, Mehmet Karaaslan, Sabahattin Bingöllü, Hüsamettin Yeke, Ali Şemen.**

Yedek Üyeler: **Bahattin Geçer, M.Salih Yeşilbaş, Nurettin Özgökçe, Nizamettin Güngör, Mehmet Aydın, Kemal Kanat, Hamit Dülek, Abdullah Tanrıtanır, Necmettin Boran, Cevdet Kantar, Hüseyin Kurt.**

Genel-İş EMEK, Van şubemizin yeni yöneticilerini kutlar, kendilerine sınıf ve kitle sendikacılığı mücadelesinde başarılar diler.

Ceyhan Şubemiz Genel Kurul hazırlığı yapıyor

Ceyhan Şubemizin Genel Kurulu **28 ekim 1979** günü toplanacaktır. Örgütlenme Dairemizden aldığımız verilere göre, 28 Ekim günü toplanacak **Ceyhan** Genel Kurulu için çalışmalar sürdürülmektedir. Bu arada, Şubenin dönem içinde yaptığı çalışmaların değerlendirmesi yapılırken, önümüzdeki dönemde yapılacak çalışmalar konusunda da görüşler belirlenecek, kararlar alınacaktır.

Yeni yöneticilerin de belirleneceği Ceyhan Şubemiz Genel Kurulunda, görev alacak yöneticileri, **Genel-İş EMEK** olarak şimdiden kutlar, genel kurula başarılar dileriz.

ÖZÜR

Geçen sayımızda, **Kayseri,** Şubemiz Genel Kurulunun **30 Eylül 1979** tarihinde yapılacağını ve gazetemizin baskıya veriliş tarihiyle çakıştığı için, önümüzdeki sayıda yayınlayacağımızı duyurmuştuk. Kayseri Şubemizin Genel Kurulu, tedbir kararı alındığı için yapılamamıştır. Tüm örgütümüze, okurlarımıza duyurur, özür dileriz.

Turhal'da şube açıldı

Sendikamız **Genel-İş**'in yurt düzeyindeki şubelerine bir yenisi eklendi. Yeni şubemiz, **Turhal**'da açıldı ve çalışmalarına başladı. **Turhal** Şubemizin yeni yöneticileri ile görev dağılımı şöyle:

Başkan **Şükrü Süzer,** Başkan Vekili, **Necati Özarslan,** Sekreter, **Muhsin Kaya** Sayman **Rıza Koçak,** Eğitim Sekreteri, **Rıza Güleç,** Yönetim Kurulu üyeleri ise, şu arkadaşlarımızdan oluşuyor: **Rıza Uygur, Sefer Karabıçak, Ali Dağdeviren, Hüseyin Cicikci, Selahattin Aykul, Hüseyin Başbayrak.**

Genel-İş EMEK, yeni açılarak çalışmalarına başlayan **Turhal** Şubemizin yöneticilerini kutlar, başarılar diler.

DÜNYA EMEKTEN YANA DÖNÜYOR

belçika'da maden işçisi türklerle jandarma çatıştı...

Geçtiğimiz günlerde başlayan ve büyük çoğunluğunu yabancıların oluşturduğu **20 bin** maden işçisinin **Linburg** bölgesi ocaklarında sürdürdüğü grev, üç ocakta sona ererken, **Beringen ocaklarında Türkiyeli işçilerle** jandarma arasında çatışma çıktı, hafif yaralananlar oldu. Jandarma grevcileri dağıtmak için gözyaşartıcı bomba kullandı.

amerikan oto işçileri ford'u dize getirdi...

Amerika'da Ford otomobil şirketinde çalışan **190 bin işçi** adına toplusözleşme imzalandı. **Amerika Birleşik Oto İşçileri Sendikası** UAW ile şirket yöneticileri arasında imzalanan sözleşme, işçilerin onayından geçtikten sonra yürürlüğe girecek.

UAW, geçen ay General Motors şirketinde de greve çıkmaya gerek kalmadan sözleşme imzalamıştı. Böylece bu yıl ilk kez **ABD oto işçileri**, greve çıkmadan işvereni sözleşme imzalamak zorunda bırakıyorlar.

ingiliz metalurji işçileri zam aldı, izinler uzatıldı...

İngiltere'de iki milyon metalurji işçisi, iki aydır sürdürdükleri yeni tip grev uygulaması sonucunda, yeni haklar aldılar. İşçiler iki aydır, haftada iki çalışma günü greve gidiyorlardı. Sendika ve işverenler arasında imzalanan sözleşmeyle, metalurji işçilerinin asgari ücretlerine yüzde 22 zam yapıldı. İlk yıl ücretli izinlere üç gün, sonraki iki yıl içinde de birer gün eklenecek. Bu arada, 1981 Kasım'ından başlamak üzere, metalurji işçileri haftada **40 saat** yerine, **39 saat** çalışacaklar.

filistin gerillaları israil saldırısını püskürttü..

Güney Lübnan'daki **Reşadiye Filistin Kampı'n**dadenizden çıkartma yapmak isteyen **İsrail** birlikleri, **Filistin** gerillaları tarafından püskürtüldü. **FKÖ, İsrail** birliklerinin **Filistin** gerillaları ve **Lübnan'lı** ilericilerin ortak saldırısı sonucunda kaçtıklarını açıkladı.

bokassa'nın timsah havuzunda insan kemikleri bulundu...

BOKASSA

Orta Afrika Cumhuriyeti'nin devrik İmparatoru **Bokassa'nın** villasında bulunan **timsah havuzunda insan kemikleri** ortaya çıkarıldı.

Bu arada, **Bokassa'nın** buzdolabında da, bir öğretmene ait olduğu sanılan parçalanmış insan organları bulundu.

Bildiğiniz gibi **Bokassa,** geçtiğimiz yıl, kendi fabrikasında üretilen önlükleri giymek istemeyen ilkokul öğrencilerini kurşuna dizmişti.

güney afrika'da kısıtlı sendikal hak...

Güney Afrika'da siyahların kurduğu sendikalar, ırkçı yönetim tarafından koşullu olarak tanındı. Yeni yasa, kadroların oluşturulması, yetkililerin atanması gibi konularda sendikaların etkinliklerini sınırlıyor. Siyahlara ait bir sendikanın neden belirtilmeden kapatılması için hükümete geniş yetki veriyor. Siyahlara ait bir sendikanın işçileriyle yapacağı görüşmeler konusunda muhafazakar beyaz sendikalara **veto** hakkı veriyor.

nikaragua'da köylülere 70 bin hektar toprak dağıtıldı...

Nikaragua'da, Somoza'nın devrilmesinden buyana, topraksız köylülere yeni hükümet tarafından **70** bin hektar toprak dağıtıldı.

Nikaragua Toprak Reformu Bakanı Binbaşı **Jaime Wheelock,** topraklarının reform kapsamına alınmasına karşı çıkan kişilerin arazilerinin, toplum yararına kullanılacak bölge ilan edildiğini kaydetti, bununla birlikte, bakanlığının, özel mülkiyet hakkına saygılı olduğunu ifade etti. Bu arada, halk düşmanı **Somoza'nın** ve ailesinin toprakları da reform kapsamına alındı.

nijerya'da sivil yönetime geçildi...

Nijerya 13 yıllık askeri yönetimden sonra geçtiğimiz pazartesi günü sivil yönetime geçti. Yeni başkan **Alnaji Şenu Sagari,** düzenlenen bir törenle görevine başladı.

sicilya'da teröre karşı miting yapıldı...

İtalya'nın Sicilya Adası'nda, baskı, tehdit ve terörü protesto etmek amacıyla genel grev ve miting yapıldı. Genel grev ve miting kararının, emekçilerin haklarını savunan Komünist Partisi militanları ile, bazı kent yöneticilerinin gangaster sendikacılar tarafından ölümle tehdit edilmesi üzerine alındığı belirtiliyor.

polisario, sahra'nın ikinci büyük kentini ele geçirdi...

Batı Sahra'nın bağımsızlığı için savaşan **Polisario** Cephesi, **Cezayir'de** yayınlanan bir bildirisinde, örgüte bağlı güçlerin, **Fas'ın** denetiminde bulunan ve **Sahra'nın** ikinci büyük kenti olan **Asmara'yı** ele geçirdiğini bildirdi. Bildiride ayrıca, **Fas'ın** bölgeye yeni takviye birlikleri gönderdiği ve çarpışmaların bütün şiddetiyle sürdüğü bildirildi.

japonya'da komünist partisi zafer kazandı...

Japonya'da yapılan erken seçimlerde, **Komünist Partisi** büyük bir başarı kazanarak, sandalye sayısını iki katına çıkardı. Kentlerde olduğu kadar, kırsal alanda da oylarını arturan Komünist Partisi, **511** sandalyeli parlamentoda, **39** sandalye kazandı. Bu arada, **Liberal Demokrat Parti** ile, **Sosyalist Parti'nin** oylarında düşme oldu.

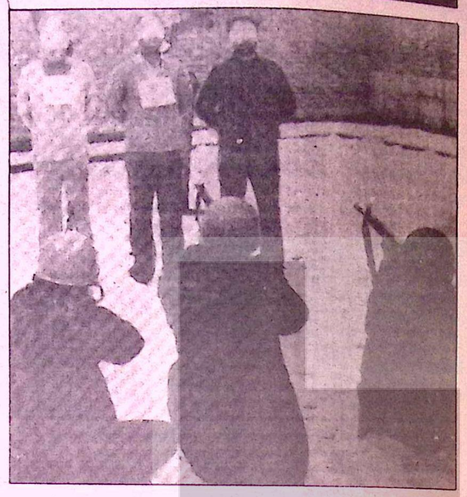

İDAMLAR HUMEYNI REJİMİNİ AYAKTA TUTABİLECEK Mİ?

iran'da işsizlerin gösterisi dağıtıldı...

Tahran'da işsizlerin düzenlediği bir mitingi, Devrim Muhafızları havaya ateş açarak dağıttı. Göstericiler başbakanlık önünde toplanarak sorunlarını çözüm bulmasını istediler ve Başbakanlık binasına girmeye çalıştılar. **Devrim Muhafızları** göstericileri dağıtırken bir konuşma yapan hükümet sözcüsü Tabatabai, göstericilerin dağılmamaları halinde kendilerine daha sert davranılacağını belirtti.

ekvator ginesi'nin eski diktatörü ölüme mahkum edildi...

3 Ağustos'da kansız bir darbe ile devrilen Ekvator Ginesi'nin eski diktatörü **Francisco Masias,** dört gün süren yargılaması sonucunda, soykırım ve katliamdan ölüme mahkum edildi. **Masias,** darbeden sonra, ortadan kaybolmuş, ancak on gün sonra, ormanda saklanırken yakalanmıştı.

habib aşur serbest bırakıldı...

19 ay önce tutuklanan ve "Lenin'in Fikirleri doğrultusunda devrim provası yapmak"la suçlanarak on yıla kadar hapis cezasına çarptırılan **Tunus Sendikalar Federasyonu Genel Sekreteri Habib Aşur** ile 14 arkadaşı serbest bırakıldı.

Tunus Sendikalar Federasyonu UGTT, Şubat ayında bir günlük yasal grev çağrısı yapmıştı. Amaç, gitgide kötüleşen yaşam koşullarını kınamak ve işçilere sosyal haklar konusunda güvence verilmesini sağlamaktı. Fakat, egemen güç, grevden bir gün önce kanlı bir provakasyon düzenledi. Sonuçta **200 kişi öldü, 900 kişi yaralandı, 3 bin kişi** tutuklandı.

Habib Aşur ve 14 sendika yöneticisi, göstermelik bir yargılama sonucunda ağır hapis cezalarına çarptırıldılar. Olay tüm dünyada ilerici güçler tarafından tepkiyle karşılandı. Çeşitli protesto eylemleri yapıldı. Sonuçta, 19 aylık tutukluluktan sonra, **Habib Aşur ve 8 sendikacı serbest bırakıldı. Fakat, vatandaşlık hakları ve sendikal hakları ellerinden alındı.**

pakistan'da seçimler süresiz ertelendi...

Pakistan'da 17 Ekim'de yapılması gereken genel seçimler, **Pakistan Sıkıyönetim Komutanlığı** tarafından yapılan açıklamayla ertelendi. Açıklamada, seçimlerin ne zaman yapılacağı konusunda bilgi yok.

DİSK

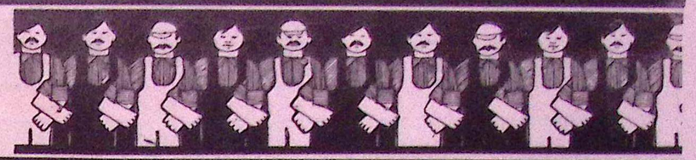

OLEYİS'İN 14 İŞYERİNDE GREV VE DİRENİŞİ VAR

OLEYİS üyesi **922** işçi, toplam **11** işyerinde grevlerini başlangıç gününün inanç ve kararlılığıyla sürdürüyorlar. **3** işyerinde toplam **124** işçi ise **OLEYİS** bayrağını direniş göndernde bekletiyorlar. Direnişçi ve grevci üyelerimizin sayısı **1046**'ya ulaşıyor.

Oleyis üyesi grevci ve direnişçi işçilerin işyerlerine göre dağılımları ile mücadelenin başladığı günler şöyle:

Greve gidilen işyerleri:	Greve katılan İşçi sayısı:	Grevin başlangıç tarihi:
1- Atlantik Palas (İzmir)	14	18/12/1978
2- Dural Oteli (Eskişehir)	12	12/6/1979
3- Gönlü Ferah Oteli (Bursa)	55	16/8/1979
4- Kent Oteli (Bursa)	23	16/8/1979
5- İnter-Continental (İst.)	480	22/6/1979
6- Koru Motel (Pamukkale)	35	8/6/1979
7- Pera Palas (İstanbul)	125	27/6/1979
8- Arslan Ağzı-Kız Gözü Kaplıcaları (Havza)	16	4/8/1979
9- Urartu Oteli (Erzincan)	39	15/9/1979
10- Kavaklı Restorant (Ank.)	23	21/9/1979
11- Urcan Lokantası (İstanbul)	100	24/8/1979
DİRENİŞLER:		
1- Varan Turistik Tesisleri (Bolu)	65	14/3/1977
2- Işık Lokantası (Mersin)	7	Eylül/1979
3-Kosova Et Lokantası (İst.)	52	Eylül/1979

Koru Motel İşletmelerinde çalışan OLEYİS üyesi işçiler grev mücadelesi veriyor. "Zafer işçi sınıfının olacaktır."

işçiler sınıf ve kitle sendikalarında örgütleniyor...

MADEN İŞKOLUNDA İKİ SENDİKA DİSK'E KATILMA KARARI ALDI

Türk-İş üyesi **Maden-İş Federasyonu'na** bağlı iki sendika **DİSK'e** bağlı **Yeraltı Maden-İş Sendikası'na** katılmak için Genel Kurullarında karar almışlardır.

Divriği madenlerinde çalışan 1600 işçinin sendikası olan **Cevher-İş** ve Murgul madenlerinde çalışan 1300 işçinin sendikası **Doğu Karadeniz Bölgesi Maden İşçileri Sendikası'**nın ayrı ayrı yapılan Genel Kurul'larında **DİSK** üyesi Yeraltı Maden-İş'e katılma kararları büyük oy çoğunluklarıyla alınmıştır.

KESTELEK BORAKS İŞLETMELERİNDEKİ GREV BİTTİ

15 EKİM 1979

DİSK'e bağlı DEV-MADEN-Sen'in Bursa Mustafa Kemal Paşa Boraks İşletmelerinde sürdürdüğü grev başarı ile sonuçlandı. Beş ayı aşan grev sonunda **Dev-Maden-Sen'in** bütün talepleri kabul edildi.

8 Mayıs 1979 tarihinde başlayan ve **736** işçiyi kapsayan grev uygulaması sonunda, işyerini özel sektörden devralmış bulunan Etibank Genel Müdürlüğü ile yapılan görüşmeler sonucunda anlaşmaya varıldı.

TEK İŞÇİLERİNİ MEMURLAŞTIRMA HAZIRLIĞI SERT TEPKİLERE YOLAÇTI

- **TEK GES-İŞ SENDİKASI ANKARA ŞUBE BAŞKANI MEMURLAŞTIRMA GİRİŞİMLERİNİ IMF'YE BOYUN EĞİP SENDİKAL HAKLARI KISITLAMAK OLARAK NİTELEDİ**
- **MALİYE BAKANLIĞI'NIN TEK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE İŞÇİLERİN MEMURLAŞTIRILMASI YÖNÜNDE GÖNDERDİĞİ GENELGE İŞÇİLERİN TEPKİLERİNE YOLAÇTI.**

657 sayılı yasanın değiştirilerek tüm kamu çalışanlarının memurlaştırılması yolundaki girişimler devam ediyor. **Maliye Bakanlığı'nın Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğü'ne** bu yönde gönderdiği bir genelge TEK çalışanlarınca tepkiyle karşılandı. **DİSK'e** bağlı Tek Ges-İş Sendikası Ankara Şube Başkanı Alpaslan Bayramgil konuya ilişkin yaptığı açıklamada, işçilerin memurlaştırma yetkisinin olmadığını hatırlatarak "Bu tavır, ücretlerin dondurulmasını, kemerlerin sıkılmasını dayatan IMF'nin istemlerine boyun eğildiğinin somut kanıtını oluşturmaktadır" dedi. Bu arada geçtiğimiz günlerde TEK çalışanlarınca düzenlenen forumlarda protesto edilen ve görevden alınması istenen TEK Genel Müdür Muavini Şevket Akansel aniden izine ayrıldı.

Bilindiği gibi bir süre önce **657** sayılı yasanın değiştirilerek tüm kamu çalışanlarının memurlaştırılacağı yolundaki girişimler kamu kuruluşları, demokratik kitle ve meslek örgütleri tarafından tepkiyle karşılanmış, kazanılan hakların geri verilmeyeceği belirtilmişti.

DİSK'e Bağlı Tek Ges-İş Sendikası Ankara Şubesi Başkanı Bayramgil, Maliye Bakanlığı'nın TEK Genel Müdürlüğü'ne bu yönde bir yazı gönderdiğini hatırlatarak grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar mücadelesinin ileri boyutlara ulaştığı bir sırada, emekçilerin Çetin mücadeleler sonucu elde ettiği, demokratik hakları Sıkıyönetim koşullarından yararlanarak bir genelge ileri geri almaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini söyledi.

BANK-SEN, TÖBANK ANKARA İŞYERLERİNDE YETKİ ALDI

DİSK'e Bağlı **BANK-SEN** uzun süren bir mücadelenin sonunda TÖBANK'ın 16 işye-

(Ardı 15. Sayfada)

DİSK

DKM

DİSK EĞİTİM VE KÜLTÜR MERKEZİ KURULDU

KORO VE HALK OYUNLARI ÇALIŞMALARI BAŞLIYOR

DİSK, eğitim çalışmalarını, kültürel etkinliklerini yaygınlaştırmak ve en etkin bir biçimde gerçekleştirmek amacıyla DİSK Eğitim ve Kültür Merkezi'ni (DKM) kurmuştur.

İşçi sınıfının üst düzeyde eğitiminin sağlanmasında, işçi sınıfı kültürünün kitlelere ulaşmasında, emekçi halkın yüzyıllar boyunca yarattığı olduğu kültürel mirasın eleştirel bir biçimde tanıtılmasında önemli bir işlevi olacak olan DKM, film gösterileri düzenleyecek, tiyatro, koro ve halk oyunları çalışmaları yapacak, edebiyat, fotoğraf, resim, afiş yarışmaları düzenleyecektir.

Bunlardan Koro ve Halk Oyunları çalışmalarına Ekim ayı içinde başlanacaktır. Çalışmaların kısa dönemdeki amacı, gösterilere yönelik gösteriler yapacak, konserler verecek ekiplerin oluşturulmasıdır.

TİMUR SELÇUK tarafından yönetilecek olan koro çalışmaları Mart'dek DİSK Genel Merkezi salonunda haftada iki akşam yapılacaktır. Bölgelerinin oyunlarında uzmanlaşmış öğretmenlerin yöneteceği halk oyunları çalışmaları ise pazar günleri Edirnekapı'da yapılacaktır. Çalışmalara katılacak olanlar için belli merkezlere kadar servis sağlanacaktır.

Koro ve Halk Oyunları çalışmalarına katılmak isteyenlerin en geç 20 Ekim 1979'a kadar DİSK Genel Merkezi'nde Eğitim Dairesi'ne başvurarak form doldurmaları gerekmektedir.

DAHA FAZLA KÂR KAN

GİRİŞ

Değerli okurlarımız,
DİSK Eğitim Dairesi geçtiğimiz günlerde **"DAHA FAZLA KÂR, DAHA FAZLA KAN"** adlı yeni bir broşür yayınladı. ÖNSÖZ'ünde **"İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği"** sorunu bugün işçi sınıfının mücadele gündemindeki en önemli sorunlardan biridir. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler ile birlikte sorunun önemi her geçen gün biraz daha artmaktadır.

DİSK, bu sorunun ekonomik-toplumsal ve siyasi boyutlarını bilimsel bir biçimde değerlendirerek soruna yaklaşmakta ve bu alandaki mücadelesini Türkiye işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin doğrultusunda sürdürmektedir.

DİSK Temel Eğitim Seminerlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunun ancak özüne değinilmekte, 3 günlük temel eğitim seminerlerinde sürenin kısıtlı olması nedeniyle ayrıntılı bilgi verilememektedir. Elinizdeki kitapçık İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda daha ayrıntılı bilgileri içermektedir.

Bu yayının tüm işyeri baştemsilcileri, temsilciler ve işçiler için işkazaları ve meslek hastalıklarına karşı, işçilerin daha sağlıklı yaşamaları için verdikleri mücadelede **"el kitabı"** olmasını dileriz" denilen broşür.

Her işçinin, her emekçinin okuması gereken bir yayındır. Çok sayıda basılmasına ve üyelere dağıtılmasına karşın, bütün üyelerimizin eline ulaşamayacağını bildiğimiz için bu broşürü, bu sayımızdan başlayarak yayınlayacağız.

Saygılarımızla.

Genel-İş EMEK

türkiye'de hergün 5 sigortalı işçi iş cinayetleri sonucu ölmektedir

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun (SSK) gerçekleri yansıtmayan rakamlarına göre Türkiye'de sigortalı işçiler arasında son beş yıl içinde 943.739 iş kazası olmuş, 2.058 meslek hastalığı görülmüş ve bu olaylarda 13.463 işçi sakat kalmış, 5.235 işçi ölmüştür. (1)

SSK istatistiklerine göre 1946 yılından bu yana geçen 33 yıl içinde ise 2. 936.306 iş kazası olmuş, 68.876 sigortalı işçi sakat kalmış, 20.584 sigortalı işçi ölmüştür.

Sanayideki 30 yıllık iç savaşın ortaya çıkardığı korkunç tablo budur.

Yukarıdaki rakamlar SSK'na yansıyan ve kayıtlara geçen bazı iş kazalarına ve belli meslek hastalıklarına ilişkindir. SSK'nun işçi sağlığına ilişkin istatistikleri gerçekleri yansıtmamaktadır. Meslek hastalıklarının önemli bir bölümüne bu istatistiklerde yer verilmemektedir. Ya sigortasız işçilere ait gerçekler? Türkiye'de henüz yaklaşık 2 milyon işçi sigortalı olabilmiştir, yani kabaca ancak 10 çalışandan biri. Kısacası yukarıdaki rakamlar çalışanların yaklaşık onda birine ait eksik rakamlardır. Tarım işçilerine, orman işçilerine, sigortasız çalıştırılanlara, küçük işletmelerdeki işçilere, çocuk işçilere ilişkin işkazası ve meslek hastalıkları yukardakilere dahil değildir.

İşçi sağlığına ilişkin var olan diğer istatistikler de gerçeği yansıtmamaktadır. İşçi sağlığı ve iş güvenliği sorununun en azından yüz yıldır ele alındığı gelişmiş bir sanayi ülkesi olan İngiltere'de bile istatistikler tüm işkazalarının ve belli başlı meslek hastalıklarının ancak % 60'ını yansıtabilmektedir.

Çalışanların tümüne ilişkin gerçekleri ortaya çıkarabilsek, Türkiye'de işkazalarının ve meslek hastalıklarının ortaya çıkardığı tablo daha korkutucu bir biçimde gözler önüne serilecektir.

Bugün dünyada yalnız sanayide yılda 50 milyon işkazası olmakta, yaklaşık 100.000 işçi ölmekte, iş kazaları sonucu milyonlarca işçi sakat kalmaktadır. Her yıl insan sağlığı üzerinde bırakacağı etkinin ne olduğu araştırılmayan binlerce kimyasal madde piyasaya sürülmektedir. Çok sayıda kimyasal madde işçilerde başağrısından kansere kadar çeşitli hastalıklara yol açmaktadır.

Öte yandan çalışma koşulları, tekdüze (monoton) ve aşırı hızlı çalışma, gece çalışması, vardiyalı çalışma, fazla çalışmalar, iş kazaları ve meslek hastalıklarının artırmanın yanısıra zihinsel gerginlikten akıl hastalıklarına kadar çeşitli hastalıklara yol açmaktadır.

Bugün Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD)
dakikada 18-20 iş kazası olmakta,
8 saatlik bir iş gününde 8500 işçi sakat kalmakta,
günde 55 işçi ölmektedir.
Federal Almanya Cumhuriyeti'nde
her 13 saniyede bir iş kazası olmakta,
her 13 dakikada bir işçi sakat kalmakta,
her 2 saatte bir işçi ölmektedir.

Kısacası, **"sanayileşmiş batılı ülkeler"** denilen kapitalist ülkelerdeki bu yoğun iş kazaları ve meslek hastalıkları bu ülkelerde çalışanların canları bahasına üretim yapıldığını göstermektedir.

Türkiye'nin 1932 yılında üyesi olduğu Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO-Türkçe kısaltması UÇÖ) 1977 İstatistik Yıllığına göre Türkiye kömür madenlerinde oluşan iş kazaları açısından dünya birincisidir. Kömür dışındaki madenlerin çıkarımında ise dünyada ikinci, Avrupa'da birinci; imalât sanayisinde dünyada sekizinci, Avrupa'da ikinci; yapı işkolunda dünyada dördüncü, Avrupa'da birinci; demiryollarında ise dünyada beşinci, Avrupa'da ise yine birinci sıradadır. (2)

Bu istatistiklere göre Türkiye'de ölümcül iş kazalarının tekrarlanma oranı söz gelimi kömür madenciliğinde ABD'ye göre 9, İngiltere'ye göre 10, Yugoslavya'ya göre 14 misli fazladır.

Çalışılmayan tatil günlerini hesaba katarsak yukarıdaki gerçekleri yansıtmayan rakamlara göre;
Türkiye'de hergün 743 iş kazası olmakta,
13 işçi sakat kalmakta,
5 işçi ölmektedir.

Yıl	İşkazası	Meslek Hastalığı	Sürekli İşgöremezlik	Ölüm
1974	166.551	22	591	332
1975	182.641	309	2833	1067
1976	197.014	683	3405	1213
1977	201.868	392	3384	1400
1978	195.665	652	3250	1223
TOPLAM	943.739	2058	13463	5235

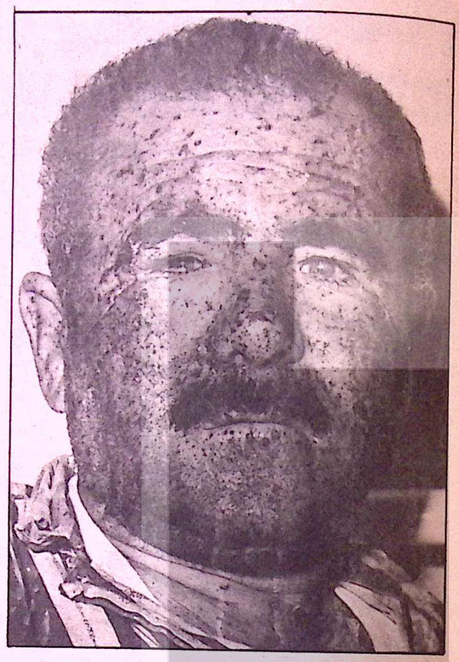

İleride açıkça göreceğimiz gibi gerçekte bu ölümler iş kazaları adı altında gizlenen iş cinayetleri'dir.

DEVAM EDECEK

ALİŞİM

Kasnağından fırlayan kayışa
kaptırdın mı kolunu, Alişim!
Daha dün öğle paydosundan önce
Zilelinin gitti ayakları.
Yazıldı onun da raporu:
"İhmalden!"

Gidenler gitti Alişim,
boş kaldı ceketin sağ kolu...
Hadi köyüne döndün diyelim,
tek elle sabanı kavrasan bile
Sarı öküz gün görmüştür,
Anlar işin içyüzünü!

Üzülme Alişim, sabana geçmezse hükmün
Ağanın davarlarına geçer...
Kim görecek kepenek altında eksiğini,
kapılanırsın boğaz tokluğuna.
Varsın duvarda asılı kalsın bağlaman
beklesin mızrabını.

Sağ yanın yastık ister Alişim,
sol yanın sevdiğini.
Velâkin kızlar emektar sazın gibi
çifte kol ister saracak!

RIFAT ILGAZ (1941)

BATILI KAPİTALİST TOPLUMLARDA NÜFUS ÇÖKÜNTÜSÜ

Türkiye olağanüstü bir dönemi bütün acılarına dayanarak yaşamaya çalışmaktadır. Sosyal, siyasal ve ekonomik koşulların ülkemizin yeniden **"Hasta Adam"** olarak anılmasına, batının finans çevreleri ve örgütlerinin işi bu dönemde bitirme amacı ile şeytanın bile akıl erdiremeyeceği biçimde birbirleriyle bütünleşerek bunalımı daha da yoğunlaştırmaya çalışmalarına karşın, Kurtuluş Savaşı öncesinde ve sonrasında gösterdiği direnme yeteneğini bugün de göstermekte olan toplumumuz, bu fırtınayı da atlatabilmek için yeni çözümler ve kurtuluş yolları arayışı içindedir.

Batılı basında, ülkemizde olup bitenlerin geniş çapta ele alındığı ve ilgiyle izlendiği bu dönemde, endüstrileşmiş batılı kapitalist ülkelerde onların bizden daha da hasta olduklarını simgeleyen bazı olaylar ceryan ediyor. Hasta Adam ve Hasta Toplum tanımına daha da uygun düşen bu gelişmeler, onların bizimle ilgilendikleri kadar, bizim de onlarla ilgilenmemizi ve yakından gözlememizi gerektirecek çapta ve önemdedir kanısındayız.

Tarih incelenecek olursa toplumların, üretim ve yönetim biçimlerinin siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel nedenlerle, çok zaman ortaya çıkan çelişkilerin üstesinden gelinemeyişi sonucu çöktükleri veya değiştikleri görülecektir. Bu kez belki de ilk olarak batılı kapitalist toplumlarda biyolojik bir nedenin bu toplumları çökeltecek veya düzenin değişmesine yol açacak boyutlara ulaştığı görülüyor. Bir süredir nüfus artış hızının azaldığı B. Almanya, Fransa ve İngiltere gibi endüstri toplumlarında ailenin küçüldüğü, çocuk sayısının azaldığı ve toplumun sıfır artış noktasına ulaştığı görülmektedir. ABD'nin başını çektiği ve İngiliz Papazı Malthus'un gerekçesini hazırladığı bir aldatmacanın ardına gizlenerek, Türkiye'nin de dahil olduğu nüfusu hızla artan bir dizi geri bırakılmış tarım toplumunda ekonomik ve siyasal baskılarla doğum kontrolünü yasalaştıran ve bu insanlık dışı uygulama ile işçi ve köylü çoğunluğunu seyreltmeye çalışan endüstrileşmiş batılı toplumlar, bu kez kendi nüfuslarının küçüldüğünü görmekte, zamanın, iki yanlı çalışarak geri bıraktıkları toplumlar yararına sonuçların biçimlendiğini iyiden iyiye anlamaktadırlar.

ÇOCUKLARIMIZ....

"Zenginin sofrası, yoksulun yatağı..."

Geri ülkelerdeki nüfus artışını yavaşlatmak için etkili araçlar ve yöntemler bulmuş, tümü insan sağlığı ve insanlık anlayışı bakımından sakıncalı olmasına karşın, büyük paralar harcayarak uygulamış olanlar, şimdi kendi nüfuslarını artırmak, hiç değilse belirli bir noktada tutabilmek için çare ve yöntem bulamamanın sıkıntısı içindedirler. Alman kadını, Fransız kadını, İngiliz kadını eskisi kadar doğurgan değildir. Sanayi toplumunun kendiliğinden oluşan eyilimleri gereği, evinden koparak dışarda yaşamaya başlamış olan bu kadınlar, çocuklarına bakacak zaman ve onları sevmek için güç bulamıyor, kapitalist toplumun değişmez değeri olan paranın ve servetlerin peşine takılmış sürükleniyorlar. Sıfır artış noktasına ulaşan ve bazıları onu da aşan bu toplumlar için aklı erenlerin söyledikleri hiç de iç açıcı değildir. Fransa'nın eski Başbakanlarından **Michel Debre "Nüfusun azalmasının Fransayı çökerteceğini"** söylemiştir. Fransa Nüfus Enstitüsü Üyelerinden İktisatçı **Jean Fourastié** ise **"Bu durum ülkeyi tehlikelere açık bırakabilecek bir toplu intihar olayıdır."** demektedir. Fransa'da görülen nüfus gerilemesi Batı Almanya'da daha ağır biçimde gelişmekte ve bunu önlemek için Alman makamlarının doğuran işçi eşlerine ve işçi kadınlara tanıdığı haklar ve para yardımları etkili olmamaktadır. Bilginler bugün 53 milyon civarında olan Fransa nüfusunun 50 yıl sonra 35-40 milyona düşeceğini, Federal Almanya'nın 3000 yılında 12.000 kişiden ibaret kalmasının beklendiğini açıklıyorlar. Geri bıraktıkları ülkelerdeki hızlı artıştan ve bu toplumların bilinçlenip örgütlenmelerinden düpedüz korkmakta olan batılı emperyalist endüstri ülkelerinin, ekonomik, siyasal ve sosyal operasyonlarla tüketmeye kalkıştıkları ülkelerden daha önce biyolojik bir açmaza girerek tükenmeleri, bundan önce de etkinlikleri yitirmeleri olasılığı belirmektedir. Latin Amerika'da çok söylenen **"Zenginin sofrası, yoksulun yatağı zengin olur"** özdeyişi uyarınca giderek gerileyen bu toplumlar, sofralarını ve ekonomik kapitallerini büyütmek için çabalarlarken, ekolojik sermayeyi yitirmişler doğal güçlerini kaybetmişlerdir.

Şu günlerde Ortadoğu'yu alabildiğine kanrıştırmış ve petrol üretici ülkeler ile aralarında çakın anlaşmazlık nedeniyle sorunun çözümünü Ortadoğu'da İsrail öncülüğünde çıkarılacak bir kargaşaya bağlamış görünenler, gerçekte gözlerindeki merteği göremeyen ve başkalarının gözünde çöp araştıran bencil, fakat gafil insanları andırmaktadırlar.

Doğanın kendi için hazırladığı olasılık sınırlarını zorlayarak, dünyanın başka bölgelerinde yaşayan masum toplulukları, doğal çevreden sosyal çevreye değer ve enerji aktaran toplum katmanlarını kahrederek ekonomik güçlerini artırmaya ve bu gücü siyasal güce dönüştürerek, yanlış değer yargıları ve kafa yapıları ile kâinata egemen olmaya çalışanlar, geri ülkelerdeki hızlı artış ve kendi ülkelerindeki nüfus gerilemesi nedeniyle iki yanlı bir açmaza girmiş, bunlardan birini çözümleseler bile, ikincisini çözümleyemez hale gelmişlerdir.

Hemen her ülkede kırsal bölgede yaşayan tarım emekçileri, endüstrinin büyük merkezlerin çevresine sürüklediği ve Getto'lar ile gecekondularda yaşamaya mahkum ettiği işçiler arasında hızlı bir nüfus artışı dikkati çekmekte, artış oranı tarım ülkeleri ile agro-endüstriel bir toplum yapısına ulaşmış toplumlarda yüksek kalmaktadır. Bu toplumlardan 100 kadarının **"Bağlantısızlar"** olarak örgütlenmiş ve kapitalizm ile emperyalizmin oyunlarını anlayacak ve yorumlayacak biçimde bilinçlenmiş olmaları, giderek büzülen batılı kapitalist endüstrileşmiş toplumların sonunun yaklaştığını gösteren somut kanıtlar olarak değerlendirilebilir. Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımlara itildiği, eski bir alışkanlık uyarınca batılı çevrelerde yeniden **"Hasta Adam"** olarak anılmaya başlandığı, IMF ve OECD yetkililerinin 4. Kalkınma Planının değiştirilmesi için yetkililerimizi konuşmaya ve tartışmaya çağırdığı şu dönemde, onlara sorulması gereken bir soru vardır.

Bu soru **"Biz hastayız amma, siz iyimisiniz?"** olabilir kanısındayız. **"Doğum Kontrolü uygulamazsan sana borç vermem"** koşuluyla karşımıza çıkan Dünya Bankası, koşulları ondan da ağır olan IMF ve onları yönetenlere sorulacak soru budur. Yıllardır dolayıtakları doğumu ve gebeliği önleyici haplarla dinamitlenen, apış arasına plastik helezon yerleştirilmesine izin verince ödüllendirilen kadınlarımız, bir kez Kurtuluş Savaşında mermi taşıyarak, ikinci kez de doğum kontrolüne karşı gösterdikleri tepki ve ilgisizlikle bizi kurtarıyorlar. Doğurgan, yemeyip yediren; giymeyip giydiren ve topluma nur topu gibi çocuklar veren analarımıza selam...

Türkiye bu aşamada onların eliyle yeniden kurtarılmakta ve yeniden kazanılmaktadır. Zaman bunu gösterecektir.

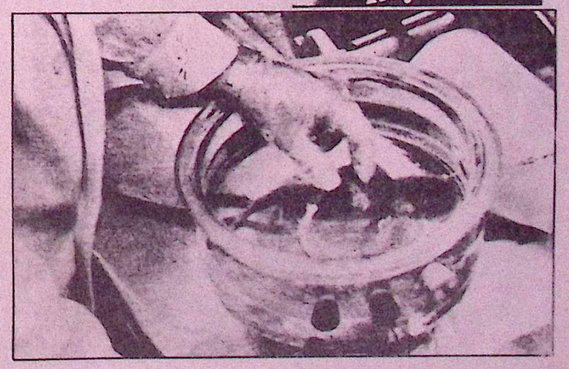

Kapitalizmin pisliği: "DÖL BANKASI"

BİNGÖL VE BATMAN'DA GREVİMİZ VAR

● Grev mücadelesindeki arkadaşlarımıza 515 işçi daha katıldı

● Haklarımızı almadan grev çadırını sökmeyeceğiz

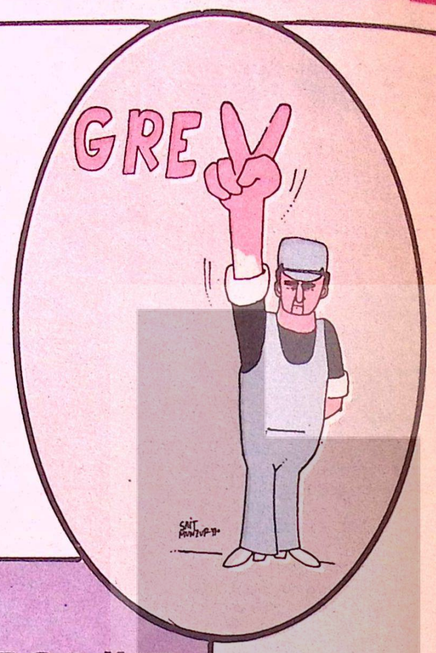

Yaşamak için, ailesini geçindirmek için, gelirden yoksun bir insandan çalışmasını beklemeye kimsenin hakkı yoktur. Çalışmadan kazanan sömürücülerin, vurguncuların musluk başlarını tuttuğu bir toplumda, işçilerden, emekçilerden kazanmadan çalışmaları beklenemez. Eğer toplumumuzda emek harcamadan, çalışmadan kazananlar olmasaydı; işçilerden kazanmadan çalışmayı hiçbir tutarlı mantık, sağlam kafa bekleyemezdi. Bu ülkede artık, ne çalışmadan milyonları vuranlar varlıklarını sürdürmeli, ne de kimseden, hakkını almadan çalışması beklenmelidir.

Bingöl ve Batman

Bingöl Belediyesinde çalışan **Genel-İş** üyesi işçiler, **6 Ekim 79** sabahı **Hak grevine** çıktılar. Sendikamızla işveren Belediye Başkanlığı arasında imzalanan ve yürürlükte bulunan toplu iş sözleşmesinin ihlal edilmesi üzerine **115** işçi arkadaşımız haklı bir mücadeleyi başlattılar. Bingöl'lü grevciler, **"Haklarımızı almadan grev çadırını sökmeyeceğiz"** diyorlar.

Batman'da ise, **11.10.79** günü saat **04**'de **400** işçi kardeşimiz greve çıktı. Yüzdeyüz katılımla başlayan hak grevi sözleşmenin ihlal edilen maddeleri tümüyle uygulanana kadar sürecektir. Batmanlı yiğit grevciler, haklarını almakta kararlılar.

Aydın'ın açıklaması

Bingöl ve **Batman** grevleri konusunda gazetemize bir açıklama yapan 7. Bölge Merkez Şube Başkanı **Naip Aydın**, şunları söyledi:

"6.10.79 günü Bingöl'de, 11.10.79 günü de Batman'da DİSK Genel-İş üyeleri, hak alma grevi başlatmışlardır. Grevimize fiilen katılan üyelerimiz, bu onurlu mücadeleyi disiplinli bir şekilde ve kendi sınıfına yakışır bir kararlılıkla sonuna dek yürütmeye azimlidirler. Bingöl Belediyesinde çalışan toplam 115 işçiyle Batman Belediyesinde çalışan toplan 400 işçi kardeşimizi kapsayan eylem, işçi sınıfının, ekonomik-demokratik hakları için belediye işverenine karşı örgütlü gücü ve eylemidir.

İki aydan beri ücretlerini alamayan, toplu sözleşme gereği verilmesi gereken elbise paraları ve iki ikramiyeleri verilmeyen Bingöl Belediye işçileri yasal haklarını kullanarak, Genel-İş çatısı altında greve gitmişlerdir. Bingöl Belediye Başkanlığını 1977 seçimlerinde Faşist MHP adayı kazanmış, bu doğrultuda üyelerimize sürekli baskılar yapılarak, MİSK'e götürülmek istenmiştir. Bu baskı yöntemleri arkadaşlarımızın kararlılığını kıramayınca bu defa ekonomik baskı yöntemlerine başvurulmuştur.

Ülkemizin içinde bulunduğu bugünkü koşullarda, ekonomik ve siyasal bunalım başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçileri yoğun bir baskı ve sömürü altına almıştır. İşçi sınıfı ve tüm emekçilerin açlık ve yoksulluk ile karşı karşıya bırakıldığı bir dönemde, belediye, işverenin, belediye işçilerinin maaş, ikramiye ve diğer haklarına karşı kayıtsız davranışı, işçilerin yaşam koşullarını daha da zorlaştırmıştır.

İşçi sınıfının gücüne ve hedefe ulaşmasına olan inancımız tamdır. Grevlerimiz, arkadaşlarımızın kararlı ve bilinçli mücadeleleriyle, tüm haklar alınana dek sürecektir. Grevlerimiz, tüm emekten yana güçlerin desteğiyle başarıya ulaşacaktır. Zafer işçi sınıfının olacaktır."

KARTAL GREVİMİZE SIKIYÖNETİM İZİN VERMEDİ

İstanbul'un en büyük ilçelerinden biri olan **Kartal** Belediyesi'nde **8 Ekim 1979** sabahı başlatacağımız **GREV**, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nca ertelenmiştir.

Sendikamızla, Kartal Belediyesi işvereni arasında imzalanan ve yürürlükte bulunan toplu iş sözleşmesinin işverence ihlal edilmesi ve Uzlaştırma Kurulu Kararının kabul edilmemesi karşısında, yapılması gereken yapılmış ve grev kararı alınmıştı. Genel Merkezimizce alınan **16.8.1979** tarih ve **192** sayılı grev kararı, işverene duyurulmuş ve işyerlerinde askıya çıkarılmıştı. **8 Ekim 1979** sabahı başlaması gereken grevimiz, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nca **"sıkıyönetim süresince"** ertelenmiştir.

greve evet

Sendikamızın aldığı grev kararı karşısında çareler arayan işveren, önce grev oylaması istemiş ve yapılan oylamada işçilerden gerekli dersi de almıştır. Greve çıkacak olan yaklaşık **200 işçi** arkadaşımızın tümü **"greve evet"** demiştir.

Çare arayan işveren, grev oylamasında çaresizliğe düşmüş ve **"Tanzim Satış Mağazası"**nı kapatarak, bu işyerinde çalışan sendikamız üyesi **23** işçinin işine son vermiştir.

Ve köşeye iyice sıkışan Kartal Belediyesi işvereninin imdadına, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın kararı yetişmiştir...

Bugün için aradığı çareyi bulmuş gibi görünen Kartal Belediyesi işvereni fazla sevinmesin, hayâle kapılmasın. Günü gelecek ve Sıkıyönetim ergeç kalkacaktır. **İşte o zaman göreceğiz el mi yaman, bey mi yaman?...**

Susurluk grevimiz 110. gününde

110 AY DA OLSA YILMAYACAĞIZ

Susurluklu yiğit greveciler 110 gündür grev çadırını mekân tuttular. Bu arada Belediye Oto Garajı İşçileride greve katıldı.

Susurluk Belediyesinde çalışan **75** üyemiz, yüzon gündür grevde. Her türlü baskı ve saldırıyı göğüsleyen Yiğit **Genel-İş** üyeleri, "110 gün değil, 110 ay da olsa yılmayacağız" diyorlar.

Susurluk grevi konusunda, 13. Bölge Merkez Şube Başkanı İsmail Aktan ile Balıkesir Şube Sekreteri Bülent Dalgıç, gazetemize ortak bir açıklama yaptılar. Açıklama özetle şöyle:

"Sendikamız ile Susurluk Belediyesi arasında 75 üyemiz adına bağıtlanmak istenen işyeri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde çıkan uyuşmazlık nedeniyle 29 Haziran 79 günü başlatılan hak grevimiz, bugün 110. gününü doldurmaktadır.

Susurluk lu Belediye işçilerinin 110 günden buyana verdikleri savaşımda, belediye işvereninin anlaşmaz tutumu, sonucu getirmemektedir. İşveren bu grevin 1981 yılına kadar süreceğini iddia etmekte ve politik nedenlerle, sözleşmeyi İmzalamaya yanaşmamaktadır.

Susurluk ilçemizde sürdürülen grev nedeniyle, çöpler alınmamakta, et kesilmemekte, patlayan lağımlar ve bozulan yollar yapılmamakta, kısaca belediye hizmetleri tam anlamıyla yerine getirilmemektedir. Belediye işvereni ise, sağlık bakımından tamamen sakıncalı olan kaçak etlerin kesilip satılmasına göz yummaktadır. Bu arada, Belediye Oto Garajında, işyeri olarak tescilli olmadığı için, grev uygulanamıyordu. Yasal yollara başvurduk 2.10.79 tarihinde mahkemeyi kazandık ve bu işyerinde de grev başladı.

Arkadaşlarımız. 110 günden buyana, evi yakın olsa bile evlerine gitmemekte ve her an göreve hazır bulunmaktadır. Susurluk grevi, işçi sınıfının zaferiyle bitecektir."

Bingöl'de 6 Ekim 1979 günü hak mücadelesine başlayan grevciler "tüm haklarımızı sonuna dek almadan grev çadırını sökmeyeceğiz" diyerek, kararlılıkla sürdürüyorlar mücadeleyi...

ISPARTA, ELBİSTAN, TUZLA, GEYVE VE KARAMAN GREVLERİMİZ SÜRÜYOR

Isparta, Elbistan, Tuzla, Geyve ve **Susurluk** Belediyelerinde çalışan **Genel-İş** üyeleri, uzun zamandır grev çadırındalar. Her türlü güçlük, ve baskı, yiğit grevcilerin mücadelelerini engelleyemiyor.

15 Temmuz 78'de başlayan **Isparta** grevi, işçi sınıfı düşmanlarının oyunlarına, grev kırıcıların çabalarına karşın sürüyor. Grevciler, mücadelelerini sonuna dek sürdürmekte ve sınıflarının onurunu korumakta kararlılar.

Elbistan Belediyesindeki grevimiz, **26 Eylül 1978** günü başlamıştı. **MHP** yanlısı Belediye Başkanının emekçilerin haklarını vermemekte direnmesi üzerine başlayan grev, kararlılıkla sürüyor.

Tuzla Belediyesindeki grev, Temizlik İşlerinde **23 Ekim 78** günü başladı. Sözleşme ve protokolden doğan hakların verilmemesi üzerine, **Tuzla** Belediyesi Temizlik İşçileri, Sendikaları **Genel-İş** çatısı altında greve çıktılar. Mücadele, ilk günkü kararlılıkla sürüyor.

Geyve Belediyesinde ise **23 Ekim 78** günü başladı grev. İşverenin sözleşmeye oturmak istememesi üzerine greve çıkıldı. **Geyve** Belediyesi işçileri, haklarını alana dek mücadele etmekte kararlılar.

Karaman Belediyesinde, toplu sözleşmenin İşverence inlal edilmesi üzerine, **28 Ağustos 1979**'da **115** Genel-İş üyesinin başlattığı Hak grevi de coşkuyla sürmektedir. Tüm **Genel-İş** üyeleri ve greviler gibi, Karaman Belediyesi grevcileri de, haklarını sonuna dek almakta ve haklarını alıncaya dek mücadele etmekte kararlılar.

SEÇİMLER YAPILDI

MİLLETVEKİLİ ARA SEÇİMİ YAPILAN MUĞLA, KONYA, EDİRNE, MANİSA VE AYDIN'DA SEÇİMİ AP KAZANDI

ECEVİT: "SONUÇLAR, CHP'NİN BU SEÇİMDE BİR SONUÇ ALAMADIĞINI AÇIKÇA GÖSTERDİ"

Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme seçimleri ve **Milletvekili** ara seçimleri **14 Ekim** günü yapıldı. Sözü uzatmadan söylemek gerekir ki, **AP** bu seçimlerden güçlenerek çıkarken; **CHP** büyük oranda oy yitirmiştir. **CHP** Genel Başkanı ve Başbakan **Bülent Ecevit**'in de vurguladığı gibi, **"Sonuçlar, CHP'nin bu seçimde bir sonuç alamadığını"** açıkça göstermiştir.

Milletvekili ara seçimi 5 ilde yapılmış ve bu illerin tümünde seçimi AP adayları kazanmıştır. Öte yandan, **Cumhuriyet Senatosu** üçte bir yenileme seçimlerinde toplam 50 Senatörlüğün büyük çoğunluğunu da **AP** kazanmıştır.

CHP oylarında büyük düşüş olurken, AP'nin sağ oyları toplayarak başarı kazanmasından sonra, muhalefet kanadı hükümeti düşürebilecek çoğunluğa sahip duruma gelmiştir. **CHP**'nin Milletvekili ara seçiminde 5-0'lık yenilgisi, ortaya Ecevit hükümetinin sonunu ilan edebilecek bir meclis aritmetiği çıkarmıştır. Meclisteki sandalye dağılımı ve bağımsız milletvekillerinin şimdiye dek ortaya koydukları iradeleri, muhalefetin hükümeti düşürecek salt çoğunluğu ele geçirdiğini göstermektedir. **İktidar kanadının** Meclis Başkanı Cahit Karakaş dışında 219 sandalyeye sahip **olduğu anlaşılmaktadır.** Buna karşılık **Muhalefet kanadının** toplam sandalyesi şimdilik 227'ye ulaşmış gözükmektedir.

Şimdilik diyoruz çünkü, çok iyi biliyoruz ki, ülkemiz son yıllarda **"transfer"** olaylarıyla sık sık karşılaşmaktadır. Bunun hangi yönde değişeceğini söylemek de olanaksızdır. Bu durumda, bekleyip, sonucu hep birlikte göreceğiz.

Muhalefet kanadının hükümeti düşürebilecek sayıya ulaştığını söyleyebiliyoruz. Ancak, hükümet kuracak sayıya ulaştığını söyleyemiyoruz. AP lideri Demirel'in bizzat kendisi, seçim öncesinde hükümetin düşürüleceğini, ancak partisinin iktidar olamayacağını kabullenmiştir. Böyle olunca, Ecevit hükümetinin düşürülmesi ve yerine yeni bir hükümetin de kurulamayışı karşısında, siyasal bunalımın yoğunluk kazanacağı açıktır. O zaman **"gelsin ara rejim"** türkülerı söylenebilir. **"Ara rejim"**in **"Kara rejim"** olduğunu çok iyi bilen Türkiye işçi sınıfı'nın buna olanak vermeyeceğini de **"YORUM"**umuzda açıkça belirtmiş bulunuyoruz. Ara rejimden medet umanlar ve bunun tezgahını hazırlayanlar ya da hazırlamak isteyenler, akıllarını başlarına toplamalı ve adımlarını atarken, çok dikkatli davranmalıdırlar.

Ortada bir gerçek vardır, o da; seçime katılan **Sosyalist** partilerin ciddi bir varlık gösteremedikleri ve Sosyal Demokrat **CHP**'nin de bu seçimlerden yara almış olarak çıkmasıdır. Buna karşılık, sağdaki oyları büyük oranda toplayan AP kendi açısından büyük başarı kazanmıştır.

Onbeş günlük bir yayın organı olarak, önümüzdeki 15 günün neler getireceğini de kestiremediğimizden yorum yapamıyor, haberi böylece vermekle yetiniyoruz.

BELEDİYELERİN İÇİNDE BULUNDUĞU SORUNLAR

Belediyeler bir ülkenin demokrasi okuludurlar. Yerel düzeyde halk kitleleri kendi seçtikleri başkan ve yönetimlerle kent yönetimine katılırlar. Demokratik bir ülkede, ülkeyi yönetmek için bir çeşit pratik kazanırlar. Eğer bir ülkede belediyelerin yönetimine devrimci güçlerin temsilcileri seçilmişlerse bilinmelidir ki, başarılı çalıştıkları taktirde tüm ülkede devrimci, halktan yana bir yönetimin iktidarı yakındır. Bunu bilen egemen çevreler devrimci belediye başkanlarının her başarılı eylemlerini, çalışmalarını sabote etmek için, onları eli, kolu bağlı bırakmak için bütün antidemokratik yolları deneyeceklerdir ve denemektedirler.

Bilindiği gibi bugün belediyeler temel görevleri olan günlük, uygar hizmetleri yürütecek kaynakları bulamamak bir yana, çalıştırdığı işçinin ücretini ödeyecek yeterli kaynaktan bile yoksundur. Ücret sorununu aşmış, ücret ve aylıkları için kaynak sıkıntısı olmayan bir kuruluş ancak verimli hizmet götürebilir. Altyapı, kentin düzenliği, trafik, besin maddelerinin kontrolu ve diğer gündelik hizmetler için, gerekli kaynak sağlanmasında hiçbir zaman yeterli sınır sözkonusu olamaz. Kaynakların, hizmetlerin gerisinde kaldığı ve sürekli kalacağı gerçeğini kabul etmemek mümkün değildir. Ama, bu hizmetler için yetersiz de olsa kaynağın bulunması bir yana, çalıştırdığı insanın ücreti için varolan kaynakların kurutulması bütün bir çalışma sisteminin felç geçirmesi demektir. **İstanbul'da 15.000, Ankara'da 12.000, İzmir'de yaklaşık 8.000 dolayında bulunan işçilerimizin bugüne değin iki, hatta üç aylık ücretlerini alamadığı olmuştur. İşçi bugün önündeki ay ücretini alıp alamayacağını bilememektedir. Böylesi bir huzursuzluğa itilen işçiden görevini tam yapmasını beklemek en hafif deyimiyle insafsızlıktır.** Bu angaryadır. Anayasamızın 42. maddesi **"Angarya yasaktır"** der. Hem ücretini vermeyip hem çöplerimi topla demek, dünyanın en açık faşist ülkelerinde bile görülmeyen bir durumdur. Türkiye'de de birinci ve ikinci dünya savaşı ve dünya ekonomik krizi sıralarında işçilerin ücretlerini birkaç ay alamadıkları görülmüştü.

Bugün belediyeler 1930 yılında çıkarılan belediye yasasıyla yönetilmekte, gelirleri de 1948 tarihli belediye gelirleri yasasıyla sağlanmaktadır. O zamandan bu zamana belediyeler birkaç kat büyümüşlerdir. O zamanın yasalarıyla bugünün kentlerine ne hizmet götürmek, ne de yeterli gelir sağlamak mümkündür. Gittikçe büyüyen ve karmaşıklaşan kentlerimizin yeni hizmetlere ve yeni parasal kaynaklara gereksinimi vardır. Çünkü belediyelerin sağladığı gelirlerdeki artış 1930'lardan bugüne kentlerde görülen nüfus artışının çok gerisinde kalmıştır. Hizmet parayla yapılır. Eğer belediyelerden sürekli ve düzenli hizmet bekleniyorsa bu açık süratle kapatılmalıdır. Bu da yeni bir belediye gelirleri yasasının çıkarılmasıyla mümkündür. Bu yasayla ek gelir kaynaklarının yaratılması bir ihtisas komisyonu işidir. Ama genel olarak şu öneri yapılabilir. Kentleşmenin, o kent içinde yarattığı gelirler tamamen belediyelere bırakılmalıdır. Bugün belediyelerin devlet bütçesinden aldığı paylar aşağı yukarı bütçenin % 2.4'üdür. Bu oran % 5'e çıkarıldığında belediye gelirleri iki kat artmış olacaktır.

Devletin belli kalem gelirlerinin bir bölümü, bilindiği gibi belediyeler fonunu oluşturur. Bunun % 80'i belediyeler ortak fonunda toplanır, geri kalan % 20'si nüfuslarına göre, nüfusu 50.000'den küçük olan belediyelere dağıtılır. Bu dağıtım partizanca hesaplar yüzünden adaletsiz yapılmakta, büyük belediyelerin zararına olan haksız dağıtımlar olmaktadır. Belediye Gelirleri Yasası bugün değilse yarın, er geç çıkarılacaktır. Toplumsal koşullar bunu zorlamaktadır.

Yaşamak için, ailesini geçindirmek için, gelirden yoksun bir insandan çalışmasını beklemeğe kimsenin hakkı yoktur. Çalışmadan kazanan sömürücülerin, vurguncuların su başlarını tuttuğu bir toplumda aynı kafalar kazanmadan çalışmayı işçilerden beklemektedirler. Tez antitezi doğurur. Eğer toplumumuzda emek harcamadan, çalışmadan kazananlar olmasaydı işçilerden kazanmadan çalışmayı hiçbir tutarlı mantık, sağlam kafa bekleyemezdi. Bu ülkede artık ne çalışmadan milyonları vuranlar varlıklarını sürdürmeli, ne de kimseden hakkını almadan çalışması beklenmelidir.

Belediyeler ilk önceleri merkezden atananlar yoluyla kurulmuştu. Sonraları seçimle örgütlenmeler başladı. Seçimle gelenler halkın özlem ve gereksinimlerini yansıtırlar, onların, temsilcisi ve sözcüsü olurlar.

Geri ülkelerde egemen kapitalist güçler dışa bağımlıdırlar, tüketim ekonomisine yöneliktirler. Bu yüzden halkın ekonomik yönlü gereksinimlerini karşılayacak güce ulaşamazlar.

Bu yüzden, biriken taleplerıyle, halkın gereksinimleriyle bunları karşılamaktan uzak ekonomik yapının temsilcileri arasında sürekli açıklık vardır.

Halkın istediklerini kapitalist geri toplumun ekonomik güçleri karşılayamazlar.

Halk seçimle bir kuruluşta yönetime gelirse, gelebilirse egemen ekonomik güçlerin çıkarlarına ters düşen istekler de bulunacaklar, hatta bunları gerçekleştirmek için çaba harcayacaklardır.

Halkın bu iş için kaynak arayışı ve demokratik girişimleri, egemen güçlerin kaynaklarında kısıntıyı ve çalışma alanlarında daralmayı getirecektir.

Egemen güçler bunu bildiklerinden, seçimle oluşan örgütlere sempati beslemezler. Karşılarında dururlar.

Yardım etmezler. Tersine engellerler.

Halkın yönetimine gelebildiği büyük kentler belediyeleriyle egemen ekonomik ve politik güçler arasında süregelen anlaşmazlık buradan doğar.

15 EKİM 1979

salih bilgen

5. Bölge Merkez

Mersin Şubesi

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI TARİHİ (1835-1922)

Türkiye'de ilk işçi hareketleri, işçi sınıfının doğuşu ve işçilerin örgütlenmesi, yarı Feodal bir toplum olan, Osmanlı İmparatorluğu'nun, Emperyalist ülkelerin yarı sömürgesi haline dönüştüğü 19. yüzyılın sonlarında Dünya Kapitalizminin gelişmesiyle başlar.

Daha önceleri işçiler, yani, 1835'lerde, dağınık bir biçimde el tezgahlarında ve toprakta çalışıyorlardı. Toprakta çalışan işçilerin ilki Anadolu bölgesinin Adana yöresinde görülmüştür. Çünkü büyük toprak parçasına sahip olan ağalar, 14-15. yüzyılları arasında pamuğun iyi para getirdiğini bildiklerinden pamuk ektiriyorlardı. Ekilen pamuğun iyi para getirmesi ve Avrupa'ya ihraç edilmesi, toprak ağalarının iştahını kabartıyor, daha fazla ürün elde etmek için 1864 yılında **Mısır**'dan tam 165 bin okka pamuk tohumu getirterek ektiriyorlar ve pamuk ihracını arttırıyorlardı. İşte toprak ağaları böyle aşırı kâr peşinde koşarken, burada çalışan işçilerin durumları ve yaşam koşulları çok berbattı. Dinlenme olanağını aynı Amerika zencileri gibi öldükten sonra ancak mezarlıkta bulabiliyorlardı.

Bu nedenle de Türkiye'de sanayinin uzun bir geçmişi yoktur. Endüstri alanında işçiler, **II. Mahmut** zamanında, savaş endüstrisinde, madden ocaklarında, demir yollarında görülür. Nedeni ise;

Osmanlı paşalarının ve saray ailesinin zevk ve sefahata dalmasından faydalanan Alman, İngiliz, Fransız kapitalistlerinin Osmanlı İmparatorluğu'nu ekonomik yönden yavaş yavaş kuşatmasıdır. İşte emperyalist ülkelerin ekonomik yönden yaptığı bu kuşatma, aynı zamanda **Türkiye İşçi sınıfının'da tarihini belirlemektedir.** Bu dönemde devlet; daha çok avrupa kapitalizminin yarattığı, **ihracatcı tüccar, komisyoncu, bankerler ve büyük toprak ağalarının çıkarlarını koruyan bir mekanizma haline gelmişti. Yine bu dönemde, Avrupa Kapitalistleri bir çok devlet adamlarını da rüşvet yoluyla satın alarak istediklerini** yaptırma yollarını bulmuşlar ve böylece Osmanlı İmparatorluğu'nu yarı sömürge haline getirmişlerdir. **Saray adamlarının devletin üst kademesinde tünemiş paşaların, Batı Emperyalistlerinden** komisyon alarak imtiyazlar tanımaları olağan işlerdendi. Örneğin bir nazırın, yabancı bir silah fabrikasının komisyoncusuyla işbirliği ettiği ve satın alınan her mavzer başına bir kuruş aldığı, çok sık görülen olaylardandı. Maden ocaklarında ise;

Durum aynıydı, **Ereğli Kömür Havzasında** civar köylerden toplanan binlerce insan, ağır iş koşulları içinde zorla çalıştırılıyor, iş günleri günde 16-18 saati buluyordu. Bu zor koşullar altında hakkını aramaya kalkan işçiler ise işyerlerinden kovuluyordu Demiryollarında çalışan işçilerin durumu ise, bu durumdan pek farklı görülmüyordu. Fransız ve Alman sermayedarlarının elinde bulunan Demiryolu işletmelerinde işçilerin durumu daha ağır, yabancı işçilere nazaran çok düşük ücret aldıkları gibi, mesai sonu açıkta, çadırlarda kalıyorlardı.

Hatta bu ucuz emek karşısında Alman şirketlerinin müdürü **Fon Kolman; "Türk işçisi bir lokma kuru ekmek, ild çürük zeytinle geçinir"** gibi laflar söylüyordu. Bu dönemlerde **Türkiye**'nin hamiliğini yüklenen Alman emperyalizmi aynı zamanda **Türkiye**'nin ekonomik ilişkilerinin düzenleyicisi durumuna da gelmişti.

İşte Tüm geri kalmış ülkelerin doğal kaynaklarını sömürmek için, vicdanlı ve yardımsever ulus pozisyonuna bürünen, Emperyalist ülkeler ve yerli işbirlikçileri, aynı zamanda Türkiye ekonomisinin, sanayisinin gelişmesine yardımcı oluyorlardı. O devirde Emperyalist ülkeler, Türkiye'yi iki türlü sömürme yöntemi uyguluyorlardı.

1. **Kurdukları fabrika, maden ocakları ve demiryolları vasıtasıyla, Türkiye'nin doğa zenginliklerini,**

2. **İş saatlerini uzun tutup, az ücret vererek işçileri sömürüyorlardı.**

Ama işçilerin tüm yaşam koşullarından yoksun ve verilen hakların çok kısıtlı olması, cemiyetler kurarak bazı hakları elde edebilmek için, grevler direnişler yaptıkları, Dernek ve cemiyet kurma hakkını yasaklayan 1845'lerde çıkartılan **Polis Nizamnamesinden** de anlaşılmaktadır. Durum böyle iken ilk ve yoğun işçi hareketlerinin tarihi 1872'lere rastlamaktadır. Çünkü yaşamlarını çalışarak kazanan işçilerin, çalışma koşulları bugüne nazaran çok ağır olup, tüm sağlık koşullarından yoksundu. Yine o günler nazar, iş kazaları daha çok olmakta, çalışma koşulları günümüzde olduğu gibi yasalarla değil, işverenin gönlüne göre **Gün doğumu Gün batımı** olarak ayarlanırdı.

Hatta bunun en somut örnekleri o zamanlar Adana'da tarımla uğraşan işçilerde görülmüştür. O zamanlar işçiler sabah ezanıyla işe gider, akşam ezanıyla işten dönerdi. Ağa iş sürelerini biraz daha uzun tutmak için, hocaları tutarlar, onlara biraz para vererek, akşam ezanlarını geç okuturlardı. Hatta günümüzde tarım işçileri, hocalar akşam ezanını biraz geç okursa bu ağa ezanı diye birbirlerine takılırlar. İşte arkadaşlar söylediğim sözlerden de anlaşıldığı gibi, işçi sınıfımızın günümüzde bir kesiminin faydalandığı, **İşgüvenliği, 8 Saatlik iş gücü, Sendika, Sigorta, Toplu sözleşme** ve benzeri hakların o dönemde lafı bile edilmezdi. İşçiler doktorsuzluktan, hastaneler bulamadığından işten atılırlardı. Bu zor koşullara karşı işçilerin doğal olarak tepkileri ortaya çıktı. Bu fazla çalışmalar ve tüm sosyal haklardan yoksun olmaları işçilerin 1872'de grev yapmalarına neden oldu. Türkiye'de ilk grev **Kasımpaşa tersanesinde** çalışan işçilerle, **Beykoz** ve **Deri** işileri tarafından başlatılmıştır. Daha sonra bu grevlere, yaşam koşulları aynı olduğundan, **Beyoğlu Telgraf İşçileri,** ile **Ömerli Demiryolları** işçileri de katılmışlardır. **O dönemde yapılan bu grevlerin amacı, günümüzde olduğu gibi, ekonomik, siyasal ve ideolojik yönden değil, sadece, ekonomik yöndendi.** Bu nedenle de grevdeki işçiler daha çok ücretlerin arttırılması ve daha iyi çalışma koşulları içeren talepler öne sürüyorlardı. Demek ki, işçiler o dönemlerde haklı mücadelelerini, direnişlerini grevlerin yasaklandığı dönemlerde dahi sürdürmüşlerdir.

Arkadaşlar...

İşçi sınıfının ilk örgütlenmesi, bu dönemlerde yani 1872'de **Amele Perver** Cemiyeti'nin kurulmasıyla başlar, ancak kurulan bu örgüt başarılı olamamış sonradan dağıtılmıştır. Daha sonra 1895 yılında, **Osmanlı Amele Perver** Cemiyeti kuruldu. O dönemlerde bu cemiyet bazen dernek, bazen sendika, bazen de siyasi parti görevini de yüklenerek, işçi sınıfının bilinçlenmesi yolunda, padişahlığın baskı ve tahakkümüne karşın, çalışmalarını yapmıştır. Ancak yeraltı örgütü olarak faaliyet gösteren bu cemiyet 1895 yılında polis tarafından ortaya çıkarılması sonucu, uzun ömürlü olmamıştır. Yöneticileri çeşitli cezalara çarptırılarak dernek dağıtılmıştır. Bu dernek 1901-1902 yılında tekrar örgütlenme olanağı bulmuşsa da tekrar kapatılmış ve bu sefer polis tarafından çok sayıda işçi tutuklanmalarına da gidilmiştir. Ancak, tüm bunlara karşın işçi sınıfı mücadeleden yılmıyordu, faaliyetlerini yeraltı örgütlerinde devam ettiriyorlardı. 1908'de Osmanlı devletinde **II. Meşrutiyetin** ilan edilmesiyle, yetkileri sınırsız olan padişahın ilan edilen Anayasa ile meclislerin kararlarına uymasını gerektiriyordu. Ama meclis günümüzde olduğu gibi, işçilerin, emekçilerin gerçek temsilcilerinin bulunduğu yer değildi. Çünkü o zamanlarda meclisler beylerin, toprak ağalarının Yerli-Yabancı patronların bulunduğu bir yeridi . Fakat yine de Türkiye ve işçi sınıfı için **II. Meşrutiyetin** ilan edilmesi ileri bir adımdı. **II. Meşrutiyetin** ilanı ile, işçi kesimi üzerindeki baskılar geçici olarak azalmış, bu da işçi sınıfı mücadelesinin hızlanmasına neden olmuştur. O günlerde yani 1908'de tam 27 grev gerçekleşti. Bu grevler o dönemler için büyük bir işçi hareketi idi. Greve katılan işçiler ise şunlardır. **İstanbul tramvay işçileri, vapur işçileri, sigara kağıtı işçileri, hava gazı işçileri, selanik ticaret, reji işçileri, rumeli demiryolları, balya karaaydın maden işçileri, samsun tütün işçileri, Zonguldak kömür işçileri, Adana pamuk işçileri** ve **Aydın demiryolları işçileri** greve çıktılar. Bu arada ücretlerine zam isteğiyle greve çıkan Aydın demiryolları işçileri, bir istasyondaki depoları yaktılar. Tutuklanan işçilerin serbest bırakılması için, bir treni raydan çıkardılar, gösteriler yaptılar. Jandarmayla çıkan çatışmada bazı işçiler yaralandı, grev Mecidiye Zırhlısının İzmir'e asker çıkarmasıyla, kanlı bir biçimde bastırıldı. Bunun yanı sıra Balya Karaaydın Madenlerindeki grev de hükümet kuvvetleri tarafından bastırıldı.

Bundan da anlaşılacağı gibi, işçi sınıfı, o zamandan beri başımızın belası olan yabancı sermayeye karşı ön safta mücadele veriyordu. Ama ekonomik ve toplumsal yaşamı tümüyle denetimleri altında bulundurun emperyalist güçler, gelişen işçi hareketlerinden doğrudan doğruya etkilenmekteydiler. İşçi hareketlerinin kendiliğinden gelişimi örgütlenme aşamasına geldiğinde, karşı güçler tedirgin olmakta ve bu girişimleri bastırmak için kanlı yollara başvurmakta çekinmemişlerdir.

Osmanlı toplumunda özellikle Alman emperyalizminin drektifleriyle hareket eden **"İttihat-Teraki"** partisi grevleri kanlı bir şekilde bastırmıştır. O dönemin en güçlü partisi olan **"İttihat-Teraki"** proğramına önceleri işçi meselesiyle, ilgili maddeler koymuş ve yeni çıkarılan Anayasa ile işçilere dernek kurma hakkı tanınmışsa da, önceleri işçi sınıfının grevlerine

(Arkı 15. Sayfada)

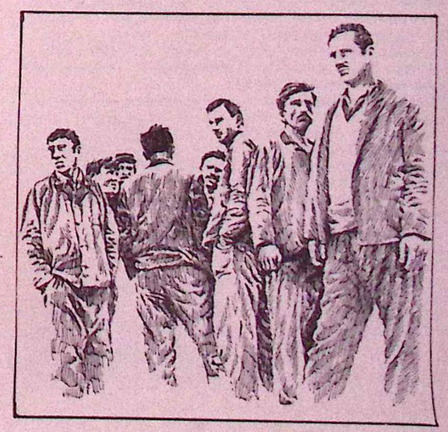

15 EKİM 1979

ÖRGÜT

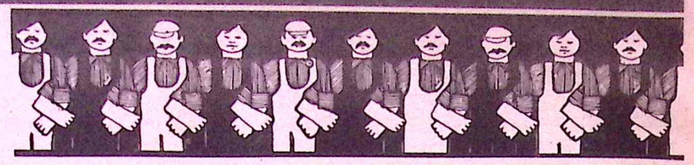

FAŞİST SALDIRILAR SÜRÜYOR

TRABZON'DA BİR ÜYEMİZ AĞIR YARALANDI

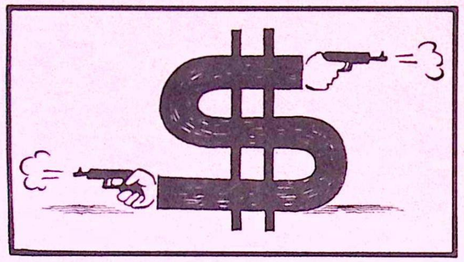

Ülkemizde faşizmi yerleştirmek isteyen güçler, saldırılarını aralıksız sürdürüyorlar. Her gün yeni cinayet haberleri, yeni saldırılar, yakalanan faşist katiller boy boy yer alıyor yayın organlarında.

Trabzon'da **11.10.79** akşamı, yiğit bir üyemiz daha faşistlerin kurşunlarına hedef oldu. İş saatinin bitiminde arabaya binmeye hazırlanan **Hakkı Çavdar,** açılan ateş sonucu, başından ağır yaralandı. Arkadaşımız, ertesi gün **Ankara**'ya getirilerek ameliyata alındı.

Genel Sekreterimiz **Ertan Andaş,** artan faşist saldırıları ve arkadaşımız **Hakkı Çavdar**'ın vurulmasını kınayan, saldırganların yakalanmasını isteyen bir telgrafı **Başbakan**'a gönderdi.

Genel-İş EMEK, arkadaşımıza geçmiş olsun der, bir an önce sağlığına kavuşarak aramızda, sınıf mücadelesinin ön saflarında yer alacağı günü beklediğimizi duyurur.

ANDAŞ:

"KAPI-KALORİFER İŞÇİLERİNİN ÇALIŞMA KOŞULLARINI SAPTAYAN YÖNETMELİK İVEDİLİKLE YÜRÜRLÜĞE KONULMALIDIR."

Genel Sekreterimiz **Ertan Andaş,** Kapı ve Kalorifer işçilerinin sorunlarıyla ilgili bir açıklama yapmıştır. Basın aracılığıyla kamuoyuna duyurulan açıklamada şöyle denilmiştir.

"İşçi sınıfımızın ayrılmaz bir parçası olan Kapı ve Kalorifer İşçileri, ekonomik bunalımın ağır yükü altında ezilmektedir. Kış mevsimine girdiğimiz şu günlerde, yıllardır ihmal edilen kapı ve kalorifer işçilerinin sorunlarına hala bir çözüm getirilebilmiş değildir. Sendikamızın uzun uğraşları sonucunda Parlamentodan çıkarılan Yasa hayata geçirilememiştir. Yasanın öngördüğü Yönetmeliğin yürürlüğe konulması için sendikamız çeşitli kereler Çalışma Bakanlığına başvurmuş, ancak Yasa gereği 6 ay içinde çıkarılması öngörülen Yönetmelik hala yayınlanmamıştır.

Kapı-Kalorifer işçileri insanlık onuru ile bağdaşmayan, sağlığa aykırı bodrum katlarında yaşamaktadır. Işığı, temiz havası bulunmayan ve çoğu kömürlüklerden bozma tek odalı evlerde kömür tüketmektedirler. Apartman yöneticisi ve sakinlerinin keyfi tutumlarına muhatap olmaktadırlar. Çoğu yerlerde Yasal asgari ücret bile uygulanmamaktadır.

İş yükünün doğal olarak artacağı yeni bir döneme girerken ilgililerden gerekli duyarlığı göstermelerini ve Kapı-Kalorifer işçilerinin çalışma koşullarını saptayan Yönetmeliğin ivedilikle yürürlüğe konulmasını istiyoruz. Sendika olarak bu konunun takipçisi olacağımızı bildiririz."

Abdullah Pala'yı yitirdik...

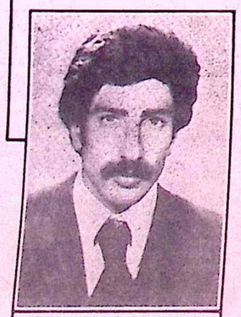

ABDULLAH PALA

Ankara Belediyesinde uzman olarak görev yapan ve Ankara 1 No'lu Şubemizin üyesi olan Abdullah Pala, 29 Eylül 1979 tarihinde yaşamını yitirdi.

1976-78 döneminde CHP Gençlik Kolları Merkez Yönetim Kurulu üyeliğin de bulunan Pala, Ankara Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü İdari ve Sosyal İşler Müdürlüğü de yaptı. Son olarak Ankara Belediyesinde uzman olarak görev yapan Abdullah Pala'nın genç yaşta, yaşamını yitirmesi çevresinde ve çalışma arkadaşları arasında büyük üzüntü yarattı.

Genel-İş EMEK, Pala'ya rahmet, yakınlarına, tüm dostlarına ve tanıyanlarına, çalışma arkadaşlarına başsağlığı diler.

İŞ KAZASI DEĞİL, İŞ CİNAYETİ...

● Ve bir iş cinayetinde bir üyemizi daha yitirdik!...

İş cinayetleri artık olağan hale geldi. Geçen sayımızda, **"İstanbul'da bir üyemizi iş cinayetinde yitirdik"** haberini istemeyerek de olsa okurlarımıza, örgütümüze duyururken, İŞ CİNAYETLERİ ÖNLENMELİDİR dedik. Aradan 15 gün geçmeden yeni bir iş cinayeti haberi aldık. Ne acı bir rastlantıdır ki, gene İstanbul'da ve gene aynı şubemizin yiğit bir üyesini iş cinayetinde yitirdik.

İstanbul Makine Sanayi Şubemize kayıtlı ve Atölye ve Garajlar Müdürlüğü Edirnekapı Atölyesi'nde çalışan **Ahmet Tatlısu,** bir iş cinayeti sonucu aramızdan ayrılmıştır. Daha yeni askerden dönerek 15 gün önce işbaşı yapan **1957 doğumlu Ahmet Tatlısu,** yapının çatısındaki elektrik tesisatlarını onarırken, eternitin parçalanması üzerine yapının iç betonuna düşerek, görevi başında **1 Ekim 1979** günü yaşamını yitirmiştir.

Bu çok genç yaşta, bir iş cinayeti sonucu yitirdiğimiz üyemizin yarattığı üzüntüyü ifade etmek olanaksızdır.

Genel-İş EMEK olarak, başta İstanbul Belediyesi işvereni olmak üzere tüm işverenleri uyarıyor ve tüm işyerlerinde iş kazası adını verdikleri, iş cinayetlerini zaman yitirmeden önlemelerini istiyor ve bekliyoruz. Bu arada, iş kazalarının kader değil, cinayet olduğunu bir kez daha vurguluyor ve yitirdiğimiz kardeşimizin yakınlarına, ailesine, çalışma arkadaşlarına ve tüm dostlarına başsağlığı diliyoruz.

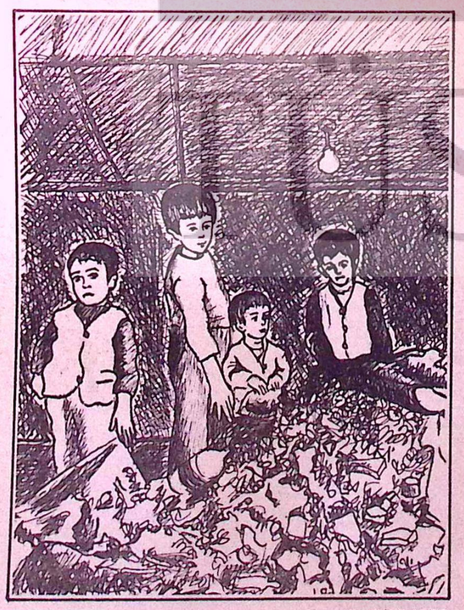

İŞÇİ SINIFI VE SANAT

SÖYLEŞİ

işçi olduysak sen süpürgenin, ben de tornanın parçası değiliz ya...

Temizlik İşlerinde çalışan İhsan usta ile, Fen İşlerinde çalışan Ahmet usta, akşam paydosunda karşılaşmışlardı. İkisi de uzun süredir belediyede çalışıyorlardı. Birbirlerini tanırlardı ama, oturup konuşmuşlukları yoktu uzunboylu. Son olarak geçen ayki direnişte görmüşlerdi birbirlerini. Selamlaşmış ayak üstü iki laf etmişlerdi. Temizliğin bahçesine toplanmıştı tüm işçiler. Direnişten konuşmuşlar, yemekten sonra da güz güneşi altında ısınmaya oturmuşlardı. Dağılmalarına yakın, arkadaşları ısrar etmiş, Ahmet usta da birkaç şiir okumuştu Beğenirlerdi Ahmet'in şiirlerini. Kendilerini anlatıyordu, sorunlarını dile getiriyordu okudukları. İhsan usta o gün, **"Boş adam değil bu"** demişti içinden. **"Güzel laflar ediyor Ama lafla da peynir gemisi yürümüyor ki birader."**

O akşam paydosta karşılaştıklarında, birlikte yürümeye başladılar. İhsan usta uzun zamandır kuruyordu kafasında, **"birgün şu oğlanla bir konuşayım.|Şu şiir miir neymiş anlatsın hele bir"** diye. Sordu da. Ahmet usta biraz düşündü önce,

-Geçen aylarda EMEK'te bir yazı çıktı okudun mu?

-Ne diye?

-**"İşçi sınıfı kültür ve Sanatla ilgilenmelidir"** diye.

-Yok okumadım. Ne yazıyordu?

-Kültürün, sanatın, şiirin, müziğin, edebiyatın işçileri neden ilgilendirdiğinden söz ediyordu.

-Neden ilgilendiriyormuş peki bizi?... (sesi alaycıydı biraz)

Ahmet usta bir süre yanıt vermedi. Hava serindi. Sert bir rüzgar vuruyordu yüzlerine. Ağaçlar yapraksız dallarını takırdatıyordu. Güneş battı batacak. Ceketini sıkılayıp, ellerini koltukları altına soktu Ahmet usta.

-Kış geliyor. dedi. Kömürünü aldın mı?

-İhsan usta toparlandı birden. Konu ciddiydi. Kış soğuk demekti. Soğuk hastalık. Hastalık da birsürü masraf. Çaresi kömür. Hem de bir an önce. Ayazda kalıverirsin sonra.

-Yok. Dedi. Daha çıkmadı bizimki.

-Okul açılıyor, bebelerin önlüğüydü, çantasıydı, defteriydi, kalemiydi, kitabıydı, denkleştirdin mi onları?

-Büyüğünkünü ufağın, ufağınkini onun ufağına, tersyüz edip, onartıp idare ettik. Defter kalemi de borca alacağız uydurabilirsek.

-Hep borca hep borca, senin de boynu, evinin de boyunu aştı değil mi borcun?

-Öyle. durdu. Sonra birden bire. Sanki seninki öyle değil mi yani?

Ahmet usta gülümsedi.

"borcu neyle kapayıp, bebeleri neyle giydireceğiz, okul masraflarını nasıl karşılayıp, karınlarını neyle doyuracağız" diye düşünmekten gözüne uyku girmediğini de biliyorum. Öylesine yorgun, öylesine kaygılı, öylesine günlük işlerle meşgul gidiyorsun ki eve, bebelerinle bile ilgilenemiyorsun doğru dürüst. Ve bu sana gayet normal geliyor. Hayatı bu zannediyorsun. Yaşamaktan anladığın bu.

Ahmet, coşkuyla konuşuyor, soluksuz dinliyordu İhsan usta.

-Bak ne diyor bir büyük şair. Diye sürdürdü sözlerini Ahmet,

"Anlamak sevgilim.
O bir müthiş bahtiyarlık
Anlamak gideni ve gelmekte olanı."

İşte bütün mesele burda İhsan usta. Neyin gidip, neyin gelmekte olduğunu anlamakta.

-O ne demek Ahmet bilmece gibi konuşma bana.

-Bilmece değil abi. Sen aslında biliyorsun ne demek istediğimi. Geçen ayki direnişte sen söylemedin mi, **"Arkadaş bu iş böyle gitmez. Hep işçiler aç, hep işçiler yoksul, ama herşeyi de işçiler üretiyor. İşçiler yaratıyor. Hem sen yaratacaksın, hem sen sürüneceksin. Kuşlar bile kendi yaptıkları yuvada kendileri oturuyor. Ama benim süpürdüğüm sokak, benim pakladığım kaldırımlar bana yabancı"** sen demedin mi böyle

Gülümsedi İhsan usta.

-Ulan şiir gibi laf ettirdin bana. Buna benzer şeyler söyledim ama senin dediğinin aynısı değil.

-Benimki de öyle İhsan usta. Üstelik sırf senin benim değil, hepimizin, bütün işçi arkadaşların durumu bu.

-Hay ben böyle durumun... diye başladı İhsan sunturlu bir küfür dilinin ucuna dek geldi.

Aman. Dedi Ahmet gülümseyerek. Isır dilini... İstediğin kadar küfür savur sen. Deydiği yerde iz koymuyor ki... Sonra ekledi. Senin kışlığını sözleşmeyle aldık. Evdekilerin var mı? paltosuydu, ceketiydi...

-İhsan usta sözünü kesti Ahmet'in. Yahu ne sorup durursun. Bilmiyormusun sanki sen. Ağa torunumuyuz, bey torunu muyuz? Tarlamız mı var, tapanımız mı var?...

-Yok yok biliyorum. Biliyorum ama soruyorum. Hatta senin akşam eve gittiğinde, bütün bunları düşünmekten, -Neyse, aynı kapıya çıkar. Tıpkı, bugün açlık, yoksulluk çekenlerin yarın kendi düzenlerinde kendi efendileri olacağı gibi birşey.

-Ha bak bu doğru işte. Boşa kürek çekmiyoruz elbet. Sendikamızla, grevimizle, direnişimizle, biryandan da ekmek kavgası veriyoruz, biryandan da, çocuklarımızın önlük derdi, çanta derdi, palto derdi olmayacak, kış gelince kömür derdine düşmeyecek, yaşanası güzel günleri hazırlıyoruz.

-Yaşa be İhsan usta. Bakşimdi de sen şiir gibi konuştun bana. Yahu duygu bu be, duygu. Güzelliklerden söz etmeye başlayınca nasıl da coşuverdin. Günlük sorunları daha etraflıca, daha toplumla ilişkili düşününce nasıl söyleyiverdin neyin gidip neyin gelmekte olduğunu.

-Eee, değirmende ağartmadık biz bu saçları. Ne sandıydın sen beni be. Ben işçiyim arkadaş, elbette birtakım şeyleri bilmek benim de hakkımdır.

Ahmet, koluna girdi İhsan ustanın.

-Yaşa usta. Yalnız hakkın değil, görevindir de üstelik. Bak ne güzel söyleyiverdin. İnsanla, insan yaşamıyla, toplumla, toplum yaşamıyla ilgili herşey, bizleri de ilgilendirir. İşçi olduysak, sen süpürgenin, ben de tornanın parçası değiliz ya.

-Değiliz elbet. İnsanız en başta insan. İnsana özgü olan hiçbirşey bizim yabancımız değildir...

Birden bağıra bağıra konuştuklarını farkettiler sokakta. Geçenler onlara bakıyordu. Gözgöze geldiler. Gülümsediler birbirlerine. **"Ne güzel şey düşünmek diye geçirdi içinden Ahmet. Ne güzel şey, insanın düşünerek biryerlere varması. Birşeyler bulması. Başkaları daha önce o şeyi bolmuş olsalar bile, yine de güzel insanın düşünebildiğini hissetmesi."**

Sesini alçaltarak.

-Peki İhsan usta, madem insana özgü olan hiçbirşey bizlerin, işçilerin yabancısı değil dedin. Peki sanat insana özgü değil miki **"sanat bizi neden ilgilendiriyormuş"** diyorsun?

İhsan usta yanıt vermedi. Düşünüyordu. İnsana özgü en güzel yeteneği, düşünme yeteneğini kullanıyordu. Yıllardır kapitalist üretim tarzının, kendisinden uzak tutmaya çalıştığı düşünme yeteneği körelmemişti elbette. Tembelleşe bile, üzerindeki pası atınca ışıltısı çıkıveriyordu ortaya. Kentin asfaltı bitmiş gecekondunun toprak yolu başlamıştı. Ayrı yönlere gideceklerdi. Durdular. Ahmet:

-Peki usta, dedi. Sen düşün bakalım sanatın biz işçileri neden ilgilendirdiğini, biz işçilerin neden sanatla da uğraşmak zorunda olduğumuzu. Tekrar konuşalım seninle.

-Tekrar konuşalım Ahmet. dedi ihsan usta.

Onbeş gün sonra tekrar.

Gecekonduların pencerelerinden ışık sızıyordu gecenin karanlığına.

ÖYKÜ *orhan kemal*

HAMAM ANASI

O yoldan ne zaman geçsem, onu orda, onarılmakta olan ihtiyar caminin rüzgâr tutmayan merdivenlerinde oturur görürdüm; aklıma hemen, **"Hamam anası"** gelir. Hayatımda bir tek hamam anası görmediğim halde, şişirilmişe benseyen bu yusyuvarlak Arap karısı bana hamam anasını hatırlatır.

Hamam anası nedir? Gerçekten var mıdır? Varsa nasıl şeydir? Bilmem. Böyle bir masalı nerde, kimden, kaç yaşımda dinlemişimdir? Bunu da bilmem.

Yazın koyu gölgesini caminin taş merdivenlerine salan ulu dutun altında, kışın rüzgâr tutmayan merdivenlerdedir. Siyah çarşafına sıkı sıkıya bürünmüştür. Şişirilmiş, somun gibi yanakları ve kara gözlerinin aklıyla beyaz beyaz bakar. Dilenciye benzemediği için, sadaka verip vermemekte tereddüt edilir.

Onu ne zaman görsem, yalnız hamam anasını hatırlamakta kalmam. Mısır ehramları ve bu ehramların yapılmasında çalıştırılan binler, belki de yüz binlerce emekçinin işgücüne insafsızca el koyan bilmem kaçıncı sülâleden hükümdarlar canlanır kafamda. Sanki o yıllarda yaşamışımdır. Ehramların taşlarını yontalarla ahbaplık etmişim, bu taşları çıplak sırtlarıyla taşıyan, yerlerine yerleştiren, harcını karıp, taşıyanlarla kızgın Afrika güneşinde yanmışımdır. O kadar ki, bu işçiler arasında dev yapılı, kuzgun karası bir Habeş işçi de vardı. Ehramlara çıkarılmakta olan taşlardan birinin altında kalarak ezildi. İyi delikanlıydı, hoş delikanlıydı. Paydoslarda sırtını bir hurma ağacına dayar, yanık Afrika türküleri söylerdi. Hatta sırtında, kapanmış kırbaç izleri bulunmasına kulak asmaz, ekmeğini beyazlarla paylaşırdı.

Bu kadın, cami merdiveninde oturan Arap karısı, onun nikâhlısıdır işte. Beş bin, altı bin, yedi bin yıldan beri yaşıyor. Ben de yaşıyorum o zamandan beri ama, birbirimizi görmeyeli çok oldu. Beni unutmuştu. Ben de onu unutmuştum. Şimdi, şurda caminin rüzgâr tutmayan taş merdiveninde görünce tanıdım. Ama o beni tanımadı, görmedi ki tanısın. Yanına gidip kendimi tanıtsam, hele kocasını sorsam, başlar ağlamaya. **"Ah o Tutankamon, der. Allah ona rahat yüzü göstermesin!"**

Eşelesem, Tutankamon'la ne alışverişi olduğunu sorsam, iki gözü iki çeşme, başlar İzis'li, Oziris'li, Apis'li bir şeyler anlatmaya. Binlerce yıl öncenin Mısırcasıyla konuşur.

Ne dediğini anlamam, ama ne demek istediğini bilirim:

Ehramlardan birinin tam tepesine iyice yerleştirilmek istenen zırıtlı bir taş yerinden fırlayıp, kocasını ezmiş. Kadın o gün bu gün bir daha evlenmemiş. Gitmiş hükümdar Tutankamon'dan kocasının diyetini istemiş. Hükümdar, **"No?"** demiş. **"diyet mi? Ne demek o?"**

Kadıncağız anlatmaya çalışsa da, hükümdar bu, dertlinin derdinden ne anlar? Gürlemiş:

"Yıkıl karşımdan!"

Çok açık bir haksızlıktır bu. Arap karısı yıkılmış karşısından. Fakat yılmamış, vazgeçmemiş davasından. Hükümdarı Allaha ha-

(Arda 15. Sayfada)

EĞİTİM

İŞÇİNİN DOĞADA, TOPLUMDA VE ÜRETİMDEKİ YERİ 14

Yazan / Osman Nuri KOÇTÜRK — **Çizen** / Oktay EKİNCİ

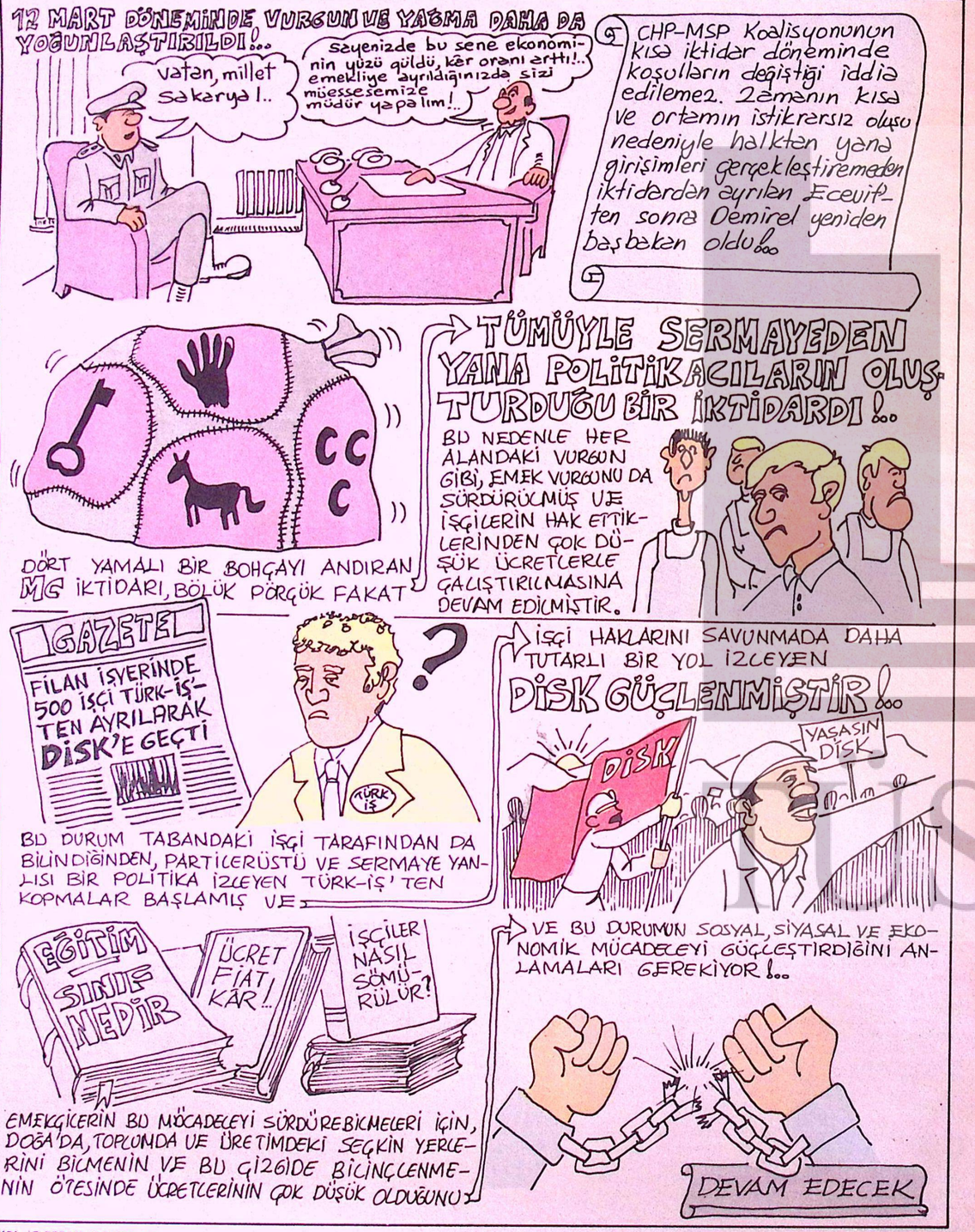

YORUM

ARA REJİME OLANAK VERMEYECEĞİZ

(Baştarafı 1. Sayfada)

dönemde daha da açığa çıkacak. Çünkü tekelci burjuvazinin ülke yönetiminde gösterdiği çaresizlik ve acz giderek yoğunlaşmaktadır.

Bu koşullar altında işçi sınıfı ve diğer emekçi kitlelerin görevi, tekelci burjuvazinin ara rejim komplosunu bozmaktadır. Faşizme kapı aralamaktan başka bir şey olmayan ara rejime geçit verilmemelidir. İşçi sınıfı için zaten sınırlandırılmış bulunan burjuva demokrasisine bile tahammül edemeyen faşist güçlerin saldırısı karşısında, demokratik hak ve özgürlükler korunmalıdır. Anayasanın geriye dönük olarak değiştirilmesine, sendikal hakların daraltılmasına, demokratik kitle örgütleri üzerindeki baskılara, ırkçı-şoven zulüm politikasına, burjuvazinin emekçi kitleler aleyhindeki propagandasına ve faşist cinayetlere karşı çıkılmalıdır. Parlamenter görüntü altındaki anti-demokratik hükümet modellerinin sökmeyeceği kanıtlanmalıdır. İşçi, köylü, esnaf, memur tüm emekçilerin faşist bir baskı rejimine rıza göstermeyeceği ortaya konmalıdır. Bunun tek yolu halkı örgütlemek, demokrasi güçlerini birleştirmek ve kararlı bir kitle mücadelesi yürütmektir. İlerici güçlerin dağılmasına ve demokrasi cephesinin zayıflamasına yol açacak eylemlerden sakınılmalıdır. Demokrasinin en kararlı savunucusu işçi sınıfımızı gözardı eden ve ondan kopuk politikaların başarısızlığa mahkum olduğu bilinmelidir. Ve bilinmelidir ki, demokrasiyi yaşatacak ve geliştirecek tek güç emekçi kitlelerdir. Türkiye emekçileri ve başta DİSK olmak üzere tüm demokratik yığın örgütleri bu konuda, Dünya emekçilerinden geride kalmayacaktır.

genel-iş emek

ÖYKÜ

HAMAM ANASI

(Baştarafı 13. Sayfada)

vale etmiş. İddiasına göre, Mısır medeniyetinin yıkılması, hükümdarın bu haksızlığındandır. Günün birinde Tutankamon'un anasından emdiği süt burnunda fitil fitil gelecek. Kadın hep bu yüzden Musa'yı beklemişti. Musa'ya da şikâyet etmiştir Tutankamon'u. Kocasının öcünü alabilmek için peşin Musevi, sonra İsevi olmuştur. Muhammed'i beklemesinin sebebi de budur. Bedir gazvesinde Müslüman askerlere su taşımış, "Lı lı lı!" diye bağırarak onları teşci etmiştir.

Ali onu uzun uzun dinlemiş, sabır tavsiye etmiş. Eğer şehit edilmeseydi, Tutankamon'dan hesap soracağa benziyordu.

Muaviye'yi hiç bir zaman sevemedi. Hele Yezid'i asla!

Sonraları Arap ordularıyla köhne Bizans'ın sağlam surlarına dayandı. Galata'daki Arap camisinin avlusunda askerlere un çorbası kaynatan odur. O gün, bugün İstanbul'da kaldı. Fatih'in atının nallarını öptü. Bizans hamamlarında Fatih'in yorgun askerlerinin arkalarını keseledi, buzlu şerbetler ikram etti onlara.

Bütün bunlar niçindi?

Tutankamon'dan hesap sorabilmek için!

Fatih Sultan Mehmet **"Boş bir zamanda uğra!"** demişti. Boş zamanı olmadı. Günün birinde göçüp gitti. Ondan sonra gelenler pek ilgilenmediler. Dilekçesi Kubbealtı'na havale edildi. Hâlâ ordadır.

Fakat bekliyor. Sabırla, kinle, inatla bekliyor. Biliyor ki, bir gün gelecek, o gün bütün dilekçeler hasır altında çıkacak, asırların tozu altında kalmış haklar sahiplerine iade edilecek.

Bu sabah rastladım ona. Bana gene bütün bunları hatırlatarak, oturuyordu. Yanına yaklaştım. Hiç de âdetim olmadığı halde, beş kuruş sadaka etmek istedim. Yüzüme hınçla baktı, sanki,

"Sadakaya ihtiyacım yok. Ben Tutankamon'dan hakkımı söküp almak için bekliyorum!" demek istedi.

Kim ne derse desin, bu sabırlı kadın günün birinde Tutankamon'dan hakkını alacak, asırlardır çektiklerini onun hükümdar burnundan fitil fitil getirecek!

Ben buna inanıyorum.

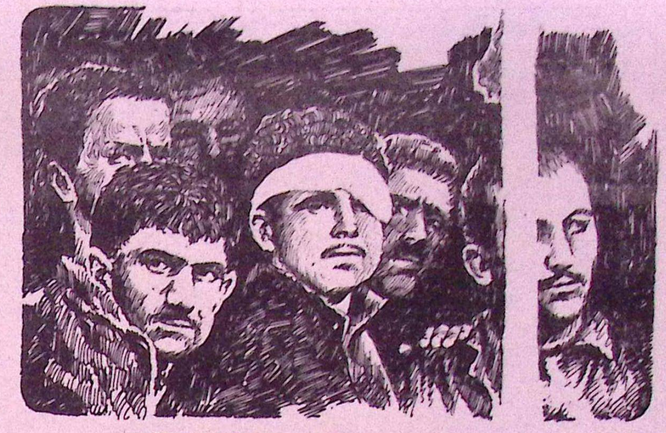

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI TARİHİ

(Baştarafı 11. Sayfada)

karşı hemen taaruza geçmemiştir. Ama bir süre sonra, **"Tatili Eşgal"** Kanunu çıkartarak hem sendika kurma hakkını hem de grevleri yasaklamıştır. Ancak, bu grev yasağı işçi hareketlerini durdurmadı. Çünkü grev yasağı grevi doğuran nedenleri ortadan kaldırmıyordu. Grev yasaktı ama işgünü yine günde 12-14 saatti. Kadın ve çocuklar yine en ağır koşullar altında, çalışma koşulları ve işgüvenliği bozuk olarak çalıştırılıyordu. Kurulu bulunan sendikalar kapatılıyor ve sendika liderleri hapsediliyordu. Tüm bunlara karşın işçi sınıfı yılmamış 1910-1911 yıllarında 16 grevin yapılmasını gerçekleştirmişti. 1911-1912 tarihinde kurulan **"İşçi Kulübü"** 1912 tarihinde ilk olarak **1 Mayıs'ı** işçi bayramı olarak kutlamış, ancak, işçilerin bilinçsiz ve baskı altında bulunmaları 1 Mayıs'ı kutlamaya yeterli derecede çoğunluğun sağlanmasını engellemiştir. 1913 yılı halkımızın **"Seferberlik"** dediği, ama özünde emperyalistlerin pazar arama savaşının arifesidir. **İşçiler tüm savaşlarda olduğu gibi bu savaşta da askere alındılar, fabrikalarda onların** yerine daha düşük ücretle, daha kötü koşullar altında kadın ve çocukları çalıştırdılar. **Savaş işçi sınıfı için yoksulluk, pahalılık, ölüm demekti. İşçiler cephelerde asker üniformasıyla telef olurken fabrikalarda, atölyelerde, onların yerini kadın ve çocuk** işçiler almıştı. Ekonomik durumu iyileştirmek için grev yapmak, mücadele etmek adeta hayaldi. Savaş dönemi İşçi hareketleri için, bir duraklama dönemi oldu. Emperyalistlerin 1914-1918' deki **1. Emperyalist Paylaşım** Savaşında Osmanlıların bulunduğu cephenin yenilmesiyle sonuçlandı. 1914'e gelindiğinde ülke sıkıyönetim altında bulunmaktaydı. Bu arada, iştahları kabaran Avrupadaki kapitalistler iki gruba ayrılmışlardı. Çünkü, bu ülkelerin arasında pazar çekişmesi vardı. Bir yanda Fransa, İngiltere, Rusya bir yanda Almanya Avusturya, Macaristan, ama **"İttihatı-Terakki"** bu bloklardan birini çoktan seçmişti. Çünkü Almancıydı. Bir oldu bittiye getirilerek savaşa girdik. Yüzbinlerce emekçi halkımız savaşta telef oldu. 1917'de İngiliz cephesinde değişiklik oldu. Rusya'da Çarlık devrilmiş, iş başına gelen işçi hükümeti savaştan çekilmişti. İktidarı alan işçiler Alman Cephesindeki, Alman emekçilerine savaşı protesto yaptırdı. Başta Sovyetler olmak üzere bu protestoya Alman emekçileri de katıldı. Bu hareket dünya işçi sınıfı tarihine altın harflerle yazıldı. Türkiye ise, savaştan yenik çıktı, ülke işgal altına girdi. **"Mondros Mütarekesi"** ile ülke emperyalistlere teslim edildi. 1914 1918 yılları işçi sınıfı için karanlık yıllar oldu. **1917 yılında Rusya'da gerçekleştirilen Sosyalist Ekim Devrimi'nin** etkileri tüm dünyayı etkilediği gibi, Türkiye'yi de sarmıştı. Bu nedenle Avrupanın çeşitli memleketlerinde okuyan **Ethem Neşat, Şefik Hüsnü, Sadettin Celal** gibi kişiler hemen Türkiye'ye gelerek işçi sınıfının bilimi doğrultusunda davranıp **Türkiye İşçi Çiftçi Sosyalist Fırkası"** kurdular. 1919-1921 yılları arasında 11 isyerinde tekrar grevler başladı. İşgal kuvvetleri, işçi grevlerini etkisiz kılmak için büyük paralar harcıyorlardı. Bu dönemlerde bazı kişilerin İngiliz ve Fransız'lardan para alarak grev kırıcılığı yapmak istediği anlaşıldı. **Sosyalist Hilmi** diye birinin yani **Türkiye Sosyalist Fırkası'nın** kurucusu olan kişinin, İngilizlerle bu dönemde iyi olmayan ilişkilere girdiği söylentisi çıktı. Türkiye Sosyalist Fırkası, yine bu dönemlerde patronlarla iyi ilişkiler kurarak büyük paralar aldılar ve patronların adamlarını partiye üye yaptılar. Bu durumda, bu partinin tamamen etkisiz kalmasına neden oldu.

1920'de **Bakü'de** kurulan **Türkiye Kominist Fırası,** Türkiye'nin bir kaç ilinde örgütlenmiş, aynı yıl içinde de kapatılmıştır. Ancak kurucularından **Mustafa Suphi** ve 14 arkadaşı **Sürmene Trabzon** açıklarında öldürülmüştür. 1922 yılında ise çeşitli yardımlaşma dernekleri kuruldu. Bu arada işçi sınıfı tekrar **1 Mayıs'ı** işçi bayramı olarak kutlamak için hazırlıklara başladı, **Yunus Nadi, Tefik Rüştü Aras** gibi meşhur kişilerin de katılmasıyla **1 Mayıs** işçi bayramı olarak çok canlı bir şekilde kutlanmıştır.

BANK-SEN,

(Baştarafı 5. Sayfada)

rinde Toplu sözleşme yapma yetkisini aldı. **TÖBANK** İşvereninin toplu sözleşme görüşmelerine gelmediği takdirde yetkili işyerlerinde **GREV** yapılacağı bildirildi.

BANK-SEN 4. Bölge Temsilciliğinden yapılan açıklamada **TÖBANK'ın** diğer şubelerinde de yetki mücadelesinin sürdürüldüğü belirtilerek şöyle denildi:

"BANK-SEN 275 sayılı yasanın gerektirdiği Toplu sözleşme yetki Prosedürünü tamamlayarak ANKARA'da 16 işyerinde yetki almış ve sendikası, işvereni toplu sözleşme görüşmelerine çağırmıştır.

Ancak, işveren görüşmelere gelmeyince, sendika ANKARA Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurarak yetkili olduğu TÖBANK işyerlerinde Toplu Sözleşme görüşmelerinin başlayabilmesi için Bölge Çalışma Müdürlüğü nezdinde bir toplantı yapılması isteminde bulunmuştur. İşverenin bu toplantıya katılmaması halinde BANK-SEN'nin yetkili olduğu işyerlerinde Grev Prosedürü işletilecektir. BANK-SEN'nin TÖBANK'ın diğer şubelerinde de yetki çalışmaları sürüyor."

EMEK

ON BEŞ GÜNLÜK İŞÇİ GAZETESİ

Sahibi: **Abdullah BAŞTÜRK** Genel Yönetmen: **İsmail Hakkı ÖNAL** Sorumlu Yazışleri Müdürü: **Hasan MERT** Yönetim: **Süleyman Sırrı Sokak 2/4 Yenişehir/ANKARA** Tel: 17 54 59-17 52 67-17 67 41 Yazışma: **Rüzgarlı/Gayret Sokak No. 1 Ulus/ANKARA** Tel: 10 40 21-10 52 47 Dizgi, Kamera, Montaj, Baskı: **EM-AŞ, DİSK/Genel-İş Web Ofset Tesisleri Ulus/ANKARA** Sayı: 348 15 EKİM 1979 Baskı Sayısı: 60 Bin Eden: 500 Kuruş Basıldığı Tarih: 16 EKİM 1979

İş kazaları kader değildir!..

TÜSTAV

EMEK

8-3-49